

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچاپیک

فوق العاده کڼه

دملکي لوړو زده کړو قانون قانون تحصیلات عالی ملکي

تاریخ نشر: (۹) عقرب سال ۱۳۹۴ هـ. ش
نمبر مسلسل: (۱۱۹۵)

د خپرېدو نېټه: ۱۳۹۴ هـ. ش کال د لړم د میاشتې (۹)
پرله پسې نمبر: (۱۱۹۵)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت

مسئول چلوونکي: قانونمل محمدرحيم "دقيق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹

د دفتر تيلفون:

۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مرستيال: نور علم

۰۷۸۳۳۰۶۹۸۲

مهتم: محمد جان

www.moj.gov.af

وب سايت:

(۵۰) افغاني

قيمت اين شماره:

جلد (۳۰۰۰)

تيراژ چاپ:

بهيـر

مطبعه:

آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، چهارراهي پشتونستان

د ملكي لوړو زده كړو د قانون د
توشېح په هكله، د افغانستان اسلامي
جمهوريت د رئيس
تقيني فرمان

گڼه: (۷۴)

نېټه: ۱۳۹۴/۶/۱۱

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون په نهه اويایمه
ماده کې د درج شوي حکم له مخې، د
ملكي لوړو زده كړو قانون چې د
افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د
۱۳۹۴/۶/۴ نېټې (۱۹) گڼې مصوبې
پر بنسټ، تصويب شوی، منظوروم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې د
دولت وزير مؤظف دي، دغه فرمان د ملي
شوري د لومړنۍ غونډې د جوړېدو له
نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ
کې هغې شوري ته وړاندې کړي.

درېيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او
د کابينې له مصوبې او يادشوي قانون سره

فرمان تقيني
رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
درمورد توشيح قانون تحصيلات
عالي ملكي

شماره: (۷۴)

تاريخ: ۱۳۹۴/۶/۱۱

ماده اول:

به تاسی از حکم مندرج ماده هفتاد ونهم
قانون اساسی افغانستان، قانون تحصيلات
عالي ملكي را كه به اساس مصوبه شماره
(۱۹) مؤرخ ۱۳۹۴/۶/۴ کابینه
جمهوري اسلامي افغانستان تصويب
گردیده، منظور می دارم.

ماده دوم:

وزير عدليه و وزير دولت در امور پارلماني
مؤظف اند، اين فرمان را در خلال مدت
(۳۰) روز از تاريخ انعقاد نخستين جلسه
شورای ملی به آن شورا تقديم
نمایند.

ماده سوم:

اين فرمان از تاريخ توشيح نافذ
و همراه با مصوبه کابینه و قانون

۱۳۹۴/۸/۹ **رسمي جریده** مسلسل نمبر (۱۱۹۵)

یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور
مذکور درجیده رسمی نشر
شي.
گردد.

محمد اشرف غني

محمد اشرف غني

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

د ملكي لوړو زده كړو د قانون د
طرحي په هكله، د افغانستان اسلامي
جمهوريت د كابينې
مصوبه

گڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۳۹۴/۶/۴

د ملكي لوړو زده كړو د قانون طرح چې
د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې د
۱۳۹۴/۶/۴ نېټې په غونډه كې په (۷)
فصلونو او (۷۲) مادو كې تصويب شوی
دی، منظوروم.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبه

كابينه جمهوري اسلامي افغانستان
درمورد طرح قانون تحصيلات عالي
ملكي

شماره: (۱۹)

تاريخ: ۱۳۹۴/۶/۴

طرح قانون تحصيلات عالي ملكي را كه
در جلسه مؤرخ ۱۳۹۴/۶/۴ كابينه
جمهوري اسلامي افغانستان به داخل (۷)
فصل و (۷۲) ماده تصويب گرديده
است، منظور می دارم.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

فهرست مندرجات قانون تحصیلات عالی ملکی

فصل اول

احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۱.....	مبنی.....	ماده اول:
۱.....	اهداف.....	ماده دوم:
۲.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۵.....	وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی.....	ماده چهارم:

فصل دوم

شورای عالی تحصیلات عالی

۷.....	ترکیب شورای عالی.....	ماده پنجم:
۹.....	وظایف و صلاحیت های شورای عالی.....	ماده ششم:
۱۱.....	تدویر جلسات.....	ماده هفتم:

فصل سوم

مؤسسات تحصیلات عالی

۱۱.....	تأسیس مؤسسه تحصیلات عالی دولتی.....	ماده هشتم:
۱۲.....	تأسیس مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی.....	ماده نهم:
۱۲.....	تأسیس مؤسسه تحصیلات عالی در ادارات ملکی.....	ماده دهم:
۱۳.....	وظایف و صلاحیت های مؤسسه تحصیلات عالی.....	ماده یازدهم:
۱۶.....	بست های اکادمیک.....	ماده دوازدهم:
۱۷.....	زبان تدریس.....	ماده سیزدهم:

رسمی جریده

مسلسل نمبر (۱۱۹۵)

۱۳۹۴/۸/۹

۱۷.....	تطبیق نصاب درسی	ماده چهاردهم:
۱۸.....	جلب همکاری	ماده پانزدهم:
۱۸.....	شورای علمی مؤسسه تحصیلات عالی	ماده شانزدهم:
۱۸.....	ترکیب شورای علمی مؤسسه	ماده هفدهم:
۲۰.....	وظایف و صلاحیت های شورای علمی مؤسسه	ماده هجدهم:
۲۲.....	جلسات شورای علمی مؤسسه	ماده نوزدهم:
۲۳.....	رئیس و معاونان مؤسسه تحصیلات عالی	ماده بیستم:
۲۴.....	انتخابات	ماده بیست و یکم:
۲۴.....	مجلس اداری	ماده بیست و دوم:
۲۴.....	تشکیل پوهنخی	ماده بیست و سوم:
۲۵.....	رئیس پوهنخی	ماده بیست و چهارم:
۲۵.....	معاون پوهنخی	ماده بیست و پنجم:
۲۵.....	شورای علمی پوهنخی	ماده بیست و ششم:
۲۶.....	ترکیب شورای علمی پوهنخی	ماده بیست و هفتم:
۲۶.....	وظایف و صلاحیت های شورای علمی پوهنخی	ماده بیست و هشتم:
۲۸.....	دیپارتمنت	ماده بیست و نهم:
۲۹.....	وظایف و صلاحیت های دیپارتمنت	ماده سی ام:
۳۰.....	مرجع اعطای اسناد تحصیلی	ماده سی و یکم:
۳۰.....	ارزیابی اسناد تحصیلی	ماده سی و دوم:
۳۱.....	مصنویت مؤسسه تحصیلات عالی	ماده سی و سوم:

فصل چهارم

اعضای کادر علمی

بست های اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی

۳۲.....	رتب علمی اعضای کادری علمی	ماده سی و چهارم:
۳۲.....	معاش اعضای کادر علمی	ماده سی و پنجم:
۳۳.....	وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی	ماده سی و ششم:
۳۵.....	شرایط پذیرش پوهنیار	ماده سی و هفتم:
۳۷.....	شرایط پذیرش پوهنمل	ماده سی و هشتم:
۳۸.....	تقرر عضو کادر علمی	ماده سی و نهم:
۳۹.....	محاسبه آثار علمی و مدت خدمت	ماده چهلیم:
۴۰.....	تثبیت رتب علمی	ماده چهل و یکم:
۴۲.....	پیشبینی بست های اکادمیک	ماده چهل و دوم:
۴۳.....	تقرر در بست های اداری دولتی	ماده چهل و سوم:
۴۴.....	استاد خارج بست اکادمیک	ماده چهل و چهارم:
۴۴.....	ترفیع علمی معاون استاد (اسیستانت)	ماده چهل و پنجم:
۴۹.....	ترفیع رتب علمی استاد	ماده چهل و ششم:
۵۳.....	تعیین هیئت ژوری	ماده چهل و هفتم:
۵۴.....	ارزیابی آثار علمی	ماده چهل و هشتم:
۵۵.....	منظوری ترفیع علمی	ماده چهل و نهم:
۵۵.....	تقاعد	ماده پنجاهم:
۵۵.....	انفکاک از بست های اکادمیک	ماده پنجاه و یکم:

فصل پنجم

اداره و بورد ارتقای کیفیت و اعتبار دهی اکادمیک مؤسسات

تحصیلات عالی

..... ایجاد اداره و بورد ارتقای کیفیت	ماده پنجاه و دوم:
..... ۵۷ اعتباردهی اکادمی	
..... ۵۷ ترکیب بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی اکادمیک	ماده پنجاه و سوم:
..... شرایط عضویت بورد ارتقای کیفیت	ماده پنجاه و چهارم:
..... ۵۸ اعتباردهی اکادمیک	
..... وظایف و صلاحیت های اداره ارتقای کیفیت و	ماده پنجاه و پنجم:
..... ۵۹ اعتبار دهی اکادمیک	

فصل ششم

محصلان مؤسسات تحصیلات عالی

..... ۶۰ پذیرش در برنامه های لیسانس	ماده پنجاه و ششم:
..... ۶۰ پذیرش در برنامه های ماستری و دکتورا	ماده پنجاه و هفتم:
..... ۶۱ تحصیل شبانه	ماده پنجاه و هشتم:
..... ۶۱ حقوق و امتیازات محصل	ماده پنجاه و نهم:
..... ۶۲ مکلفیت های محصل	ماده شصت:
..... ۶۳ تحصیل محصل خارجی	ماده شصت و یکم:
..... ۶۳ دیپلوم دوم	ماده شصت و دوم:
..... ۶۴ توزیع سند تحصیلی	ماده شصت و سوم:
..... ۶۴ امتیاز سند تحصیلی	ماده شصت و چهارم:

فصل هفتم

احكام متفرقه

۶۵.....	بودجه	ماده شصت و پنجم:
۶۶.....	قيوميت	ماده شصت و ششم:
۶۶.....	تحقيقات علمي	ماده شصت و هفتم:
۶۷.....	رعايت اصول و ارزش ها	ماده شصت و هشتم:
۶۷.....	تثبيت رتبه	ماده شصت و نهم:
۶۸.....	كاركن خدمات ملكي مؤسسه تحصيلات عالي	ماده هفتادم:
۶۸.....	وضع مقررہ ها، لوايح و طرز العمل ها	ماده هفتاد و يكم:
۶۸.....	انفاذ	ماده هفتاد و دوم:

د ملكي لوړو زده كړو قانون

لومړی فصل

عمومي حكمونو

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون، د افغانستان د اساسي قانون په دري څلورېنتمه او شپږ څلورېنتمه ماده كې د درج شوو حكمونو له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

- ۱- د بشري سرچینو د پیاوړتیا په منظور، د لوړو زده كړو د کیفیت وده او پیاوړتیا.
- ۲- د علمي كادر د غړو د حقوقو او امتیازونو تأمین.
- ۳- د محصلینو د زده كړې او پالنې (پرورش) په كار كې د علمي كادر د غړو د مكلفیتونو او مسئولیتونو ټاكل.
- ۴- د علومو، هنر او تكنالوژۍ په مختلفو برخو (رشتو) كې د علمي كادرونو روزنه.

قانون تحصیلات عالی ملكي

فصل اول

احكام عمومي

مبني

ماده اول:

این قانون به تأسی از احكام مندرج مواد چهل وسوم و چهل وششم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

- ۱- رشد و ارتقای کیفیت تحصیلات عالی به منظور تقویة منابع بشري.
- ۲- تأمین حقوق و امتیازات اعضای كادر علمي.
- ۳- تعیین مكلفیت ها و مسئولیت های اعضای كادر علمي در امر آموزش و پرورش محصلان.
- ۴- تربیة كادر های علمي در رشته های مختلف علوم، هنر و تكنالوژي.

- ۵- د زده كره ييزو، علمي، څېړنيزو او خدماتي فعاليتونو، پرمخبيول.
۶- د ځوانانو ترمنځ دملي يووالي او وطن دوستۍ د روحيې پياوړتيا.

اصطلاحگانې

درېيمه ماده:

لاندې اصطلاحگانې، په دې قانون كې، ددغو مفاهيمو لرونكې دي:

۱- د لوړو زده كړو مؤسسه: پوهنتون او د لوړو زده كړو انستيتوت دی چې د لېسانس او له هغه څخه په لوړو تحصيلي درجو د علمي كادرونو د روزنې او علمي څېړنو په منظور، فعاليت كوي.

۲- د لوړو زده كړو دولتي مؤسسه: هغه مؤسسه ده چې د دولت له خوا تاسيس، تمويل، اداره او رهبري كېږي.

۳- د لوړو زده كړو خصوصي مؤسسه: غير دولتي خصوصي مؤسسه ده چې د هېواد د نافذه قوانينو مطابق تاسيس او د لوړو زده كړو له وزارت څخه د فعاليت جواز، ترلاسه كوي.

۴- پوهنتون: هغه تحصيلي مؤسسه ده چې لېترلېره د شپږو پوهنځيو، معياري

- ۵- پېشبرد فعاليت های آموزشی، علمی، تحقیقاتی و خدماتی.
۶- تقویة روحیة وحدت ملی و وطن دوستانه در بین جوانان.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون دارای مفاهیم ذیل می باشد:

۱- مؤسسه تحصیلات عالی: پوهنتون و انستیتوت تحصیلات عالی است که به منظور تربیه کادر های علمی به درجه های تحصیلی لیسانس و بالاتر از آن و تحقیقات علمی فعالیت می نماید.

۲- مؤسسه تحصیلات عالی دولتی: مؤسسه است که از طرف دولت تاسیس، تمويل، اداره و رهبری می شود.

۳- مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی: مؤسسه تحصیلی غیر دولتی است که مطابق قوانین نافذه کشور تاسیس و جواز فعالیت را از وزارت تحصیلات عالی بدست می آورد.

۴- پوهنتون: مؤسسه تحصیلی است که حداقل دارای شش پوهنځی، محل

مناسب ځای، د دکتورا (PHD) د تحصيلي سويې او د پوهندوی يا له هغه څخه د لوړې رتبې د ۳۰ سلنې استادانو لرونکې وي، معياري درسي نصاب، څېړنيز فعاليتونه، د علمي څېړنو د سمون مرکز، علمي مجله، کتابتون، انټرنېټي آسانتياوې، فعال لابراتوارونه، ليليه، ورزشي امکانات او د معلوماتي تکنالوژۍ مرکز، لېټرلېټه د ماسټرۍ د يوې برنامې يا له هغې څخه د لوړو برنامو لرونکې وي.

۵- د لوړو زده کړو انستيتوت: هغه تحصيلي مؤسسه ده چې د يوه يا له يوه څخه د زياتو پوهنځيو، د ماسټر د تحصيلي سويې او د پوهنمل يا له هغه څخه د لوړې علمي رتبې د ۱۵ سلنې استادانو، معياري درسي نصاب، کتابتون، انټرنېټي آسانتياوې، فعال لابراتوارونه، ليليه او ورزشي امکانات او د معلوماتي تکنالوژۍ لرونکې وي.

۶- پوهنځی: د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي او اداري واحد دی چې د لېسانس يا له هغه څخه د لوړې سويې کادرونو د

مناسب معياری، ۳۰ فیصد استادان دارای سوبه تحصيلی دکتورا (PHD) و رتبه علمی پوهندوی يا بالاتر از آن بوده، نصاب درسي معياری، فعالیت های تحقیقاتی، مرکز انسجام تحقیقات علمی، مجله علمی، کتابخانه، سهولت های انټرنېټي، لابراتوارهای فعال، ليليه، امکانات ورزشی و مرکز تکنالوژي معلوماتی، حداقل یک برنامه ماسټری و يا بالاتر از آن را دارا می باشد.

۵- انستيتوت تحصيلات عالی: مؤسسه تحصيلی است که دارای یک يا بیشتر از یک پوهنځی، ۱۵ فیصد استادان به سوبه تحصيلی ماسټر و رتبه علمی پوهنمل يا بالاتر از آن، نصاب درسي معياری، کتابخانه، سهولت های انټرنېټي، لابراتوار های فعال، ليليه و امکانات ورزشی و مرکز تکنالوژي معلوماتی می باشد.

۶- پوهنځی: واحد علمی و اداری مؤسسه تحصيلات عالی است که به منظور آموزش کادر ها به سوبه ليسانس

- زده کړې په منظور، د لوړو زده کړو د مؤسسي په چوکاټ کې، فعاليت کوي.
- ۷- د پيارتمنت: د پوهنځي تدریسي، څېړنيز، اداري او بنسټيز (اساسي) علمي، واحد دی چې لږترلږه د علمي کادر د څلورو غړو لرونکی وي.
- ۸- محصل: هغه شخص دی چې د لېسانس يا له هغه څخه په لوړه سويه، د پوهې او مهارتونو د ترلاسه کولو له پاره، ټاکلې برنامې د تحصيلي مقرراتو او لايحو مطابق، تعقيبوي.
- ۹- د علمي کادر غړی: هغه شخص دی چې د پوهنځي له دپارتمنتونو څخه په يوه کې، ددې قانون د حکمونو مطابق، د علمي رتبې لرونکی وي، په تدریس او څېړنه بوخت وي.
- ۱۰- اکادمیک چاپېريال (محیط): هغه چاپېريال دی چې تدریس، څېړنه او نور علمي فعاليتونه په هغه کې صورت مومي.
- ۱۱- اکادمیکه آزادي: د منل شوو علمي تگلارو (روشونو) او معيارونو پر بنسټ، د علمي نظريو آزادانه وړاندې کول دي.
- ۱۲- اکادمیک تقويم: د سمسترونو د
- يا بالاتر از آن، در چوکات مؤسسه تحصيلات عالی فعاليت می نمايد.
- ۷- دپيارتمنت: واحد اساسی علمی، تدریسی، تحقیقی و اداری پوهنځی می باشد که حد اقل دارای چهار عضو کادر علمی می باشد.
- ۸- محصل: شخصی است که جهت کسب دانش و مهارت ها به سويه ليسانس يا بالاتر از آن، برنامه های معينه را مطابق مقررات و لوايح تحصيلی تعقيب می نمايد.
- ۹- عضو کادر علمی: شخصی است که در یکی از دپارتمنت های پوهنځی، طبق احکام این قانون دارای رتبه علمی بوده، به تدریس و تحقیق اشتغال داشته باشد.
- ۱۰- محیط اکادمیک: محیطی است که در آن تدریس، تحقیق و سایر فعاليت های علمی صورت می گیرد.
- ۱۱- آزادی اکادمیک: ارایه آزادانه نظريات علمی بر مبنای روش ها و معيارهای علمی پذیرفته شده می باشد.
- ۱۲- تقويم اکادمیک: زمان بندی

پیل او پای زمان بندي او د ازمونو اخیستل دي.

۱۳- د لوړو زده کړو عالي شوري: د لوړو زده کړو په چارو کې د تصمیم نیونې لوړه مرجع ده، چې په هېواد کې د لوړو زده کړو د علمي کیفیت ممثله او تضمینونکې ده.

۱۴- علمي- څېړنيز اثر: څېړنيز اثر دی چې د علمي کادر د غړي د نوو (تازه) تحلیلي نظریو او ارزونې لرونکی وي او د علمي او اکادمیک ژوري هیئت د تأیید وړ وگرځي.

۱۵- اکادمیکه اعتبار ورکونه: هغه رسمي سند دی چې د منل شوو کيفي معیارونو د بشپړتیا پربنسټ د تحصیلي مؤسسې یا د هغې د برنامو د اعتبار او درجه بندی په منظور، د اکادمیکې اعتبار ورکونې له پاره په ملي او بین المللي سطح ورکول کېږي.

د لوړو زده کړو د وزارت دندې او

مکلفیتونه

څلورمه ماده:

د لوړو زده کړو وزارت د اړوندو ادارو

شروع و ختم سمستر ها و اخذ امتحانات می باشد.

۱۳- شورای عالی تحصیلات عالی: عالیترین مرجع تصمیم گیری در امور تحصیلات عالی بوده که ممثل و تضمین کننده کیفیت علمی تحصیلات عالی در کشور می باشد.

۱۴- اثر علمی-تحقیقی: اثر تحقیقی است که حاوی نظریات تازه تحلیلی و ارزیابی عضو کادر علمی بوده و مورد تأیید هیئت ژوری علمی و اکادمیک قرار گیرد.

۱۵- اعتبار دهی اکادمیک: سند رسمی است که به منظور اعتبار و درجه بندی مؤسسه تحصیلي و یا برنامه های آن بر اساس اکمال معیار های کيفی پذیرفته شده، جهت کسب اعتبار اکادمیک در سطح ملی یا بین المللی، اعطا می گردد.

وظایف و مکلفیت های وزارت

تحصیلات عالی

ماده چهارم:

وزارت تحصیلات عالی به همکاری

- په همکارۍ، د لاندې چارو په اجراء
مکلف دی:
- ۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې تاسیس.
 - ۲- د تقنیني سندونو د حکمونو مطابق، کورنیو او بهرنیو حقیقي او حکمي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د تاسیس د جواز صادرول.
 - ۳- د تقنیني سندونو د حکمونو مطابق، د هېواد د اقتصادي او ټولنيزو اړتیاوو د رفع کولو په مقصد، د لوړو زده کړو په دولتي او خصوصي مؤسسه کې د کمې، کيفي ودې او علمي څېړنو د زمينو برابرول.
 - ۴- د هېواد د لوړو زده کړو د نظام له پاره د پالیسي او استراتیژۍ تدوین.
 - ۵- د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي اړتیاوو، بشري ځواک په هکله د ارقامو او معلوماتو د وړاندې کولو او د علمي او اکادمیکو فعالیتونو له پاره د زمينې د برابرولو په منظور، د وزارتونو، دولتي او خصوصي ادارو د همکارۍ، جلبول.
 - ۶- د تقنیني سندونو تدوین او د هغو له تطبیق څخه څارنه.
 - ۷- د لوړو زده کړو د بهرنۍ مؤسسې او
- ادارات ذیربط مکلف به اجرای امور ذیل
می باشد:
- ۱- تاسیس مؤسسه تحصیلات عالی.
 - ۲- صدور جواز تاسیس مؤسسه تحصیلات عالی خصوصي به اشخاص حقیقي و حکمي داخلی و خارجی مطابق احکام اسناد تقنیني.
 - ۳- فراهم آوری زمينه های رشد کمی، کيفي و تحقیقات علمی در مؤسسه تحصیلات عالی دولتي و خصوصي، به مقصد رفع نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور، طبق احکام اسناد تقنیني.
 - ۴- تدوین پالیسي و استراتیژي برای نظام تحصیلات عالی کشور.
 - ۵- جلب همکاری وزارت ها و ادارات دولتي و خصوصي به منظور ارایه ارقام و معلومات در مورد نیازهای علمی، نیروی بشري و زمينه سازی برای فعالیت های علمی و اکادمیک مؤسسه تحصیلات عالی.
 - ۶- تدوین اسناد تقنیني و نظارت از تطبیق آنها.
 - ۷- فراهم آوری زمينه ها به منظور

د لوړو زده کړو د کورنۍ (داخلي) ايجاد، توسعه و تحکيم روابط میان مؤسسې ترمنځ د روابطو د رامنځته کولو، د پراختيا او ټينګښت په منظور، د زمينو برابرول.

۸- د ملي او بين المللي مؤسسو د مادي او معنوي همکاريو جلبول.

۹- د شرايطو لرونکې لوړو زده کړو د مؤسسې له اکادميک، مالي او اداري خپلواکۍ څخه ملاتړ.

فصل دوم

دوه یم فصل

شورای عالی تحصیلات عالی

د لوړو زده کړو عالی شوري

ترکیب شورای عالی

د عالی شوري ترکیب (جوړښت)

ماده پنجم:

پنځمه ماده:

(۱) شورای عالی تحصیلات عالی به ترکیب ذیل تشکیل می گردد:

(۱) د لوړو زده کړو عالی شوري په لاندې ترکیب سره جوړېږي.

۱- وزیر تحصیلات عالی به حیث رئیس.

۱- د لوړو زده کړو وزیر د رئیس په توګه.

۲- معینان وزارت تحصیلات عالی به حیث اعضاء.

۲- د لوړو زده کړو وزارت معینان د غړو په توګه.

۳- معین مالی وزارت مالیه به حیث عضو.

۳- د مالیې وزارت مالي معین د غړي په توګه.

۴- معین تدریسی وزارت معارف به

۴- د پوهنې وزارت تدریسي معین د

- غري په توگه.
- ۵- د اقتصاد وزارت معين د غري په توگه.
- ۶- د مرکز د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسو رئيسان د غرو په توگه.
- ۷- د مرکز د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې له استادانو څخه د اړوندې علمي شوري په غوراوي (انتخاب)، يو يوتن د غرو په توگه.
- ۸- د ولايتونو د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسو له رئيسانو څخه دوه تنه، د تأسيس د وخت (زمان) په ترتيب، په متناوب ډول (د يوه کال مودې له پاره) د غرو په توگه.
- ۹- د ولايتونو د لوړو زده کړو، د دوو دولتي مؤسسو څخه يو يوتن استاد، د تأسيس د وخت په ترتيب او د اړوندې علمي شوري په غوراوي، په متناوب ډول (د يوه کال مودې له پاره)، د غرو په توگه.
- ۱۰- د مرکز د دولتي لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د اړوندې علمي شوري په غوراوي يوه تنه اناثه استاده په متناوب
- حيث عضو.
- ۵- معين وزارت اقتصاد به حيث عضو.
- ۶- رؤسای مؤسسات تحصيلات عالی دولتي مرکز به حيث اعضاء.
- ۷- یک یک نفر از استادان مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتي مرکز به انتخاب شورای علمی مربوط به حيث اعضاء.
- ۸- دو نفر از رؤسای مؤسسات تحصيلات عالی دولتي ولايات به ترتيب زمان تأسيس به طور متناوب (برای مدت یک سال) به حيث اعضاء.
- ۹- یک یک نفر استاد از دو مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتي ولايات به ترتيب زمان تأسيس و به انتخاب شورای علمی مربوط به طور متناوب (برای مدت یک سال)، به حيث اعضاء.
- ۱۰- یک نفر استاد اناث از مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتي مرکز به انتخاب شورای علمی مربوط به طور متناوب

ډول (د یوه کال مودې له پاره)، د غړې په توګه.

۱۱- د لوړو زده کړو د خصوصي مؤسسو له رئیسانو څخه چې د علمي کادر غړیتوب ولري دوه تنه، د تاسیس د وخت په ترتیب او په متناوب ډول (د یوه کال مودې له پاره)، د غړو په توګه.

۱۲- د اکادمیکو چارو د سمون رئیس، د منشي په توګه.

(۲) د لوړو زده کړو عالي شوري، په دې قانون کې د عالي شوري په نوم یادېږي.

د عالي شورې دندې او

واکونه

شپږمه ماده:

(۱) عالي شورې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د لوړو زده کړو د وزارت د استراتیژیک پلان تأیید او اړوندو مراجعو ته د تصویب په غرض، د هغه وړاندیز.

۲- د لوړو زده کړو د پالیسیو او د لوړو زده کړو د مؤسسو د استراتیژیکو پلانونو تصویب.

(برای مدت یک سال)، به حیث عضو.

۱۱- دو نفر از رؤسای مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی که عضویت کادر علمی را داشته باشند، به ترتیب زمان تأسیس به طور متناوب (برای مدت یک سال)، به حیث اعضاء.

۱۲- رئیس انسجام امور اکادمیک به حیث منشی.

(۲) شورای عالی تحصیلات عالی در این قانون به نام شورای عالی یاد می شود.

وظایف و صلاحیت های شورای

عالی

ماده ششم:

(۱) شورای عالی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تأیید پلان استراتیژیک وزارت تحصیلات عالی و پیشنهاد آن غرض تصویب به مراجع مربوط.

۲- تصویب پالیسی های تحصیلات عالی و پلان های استراتیژیک مؤسسه تحصیلات عالی.

- ۳- د لوړو زده کړو د مؤسسې د کمې او کيفي لوړتيا په منظور، د لازمو تدبېرونو نيول.
- ۴- د پوهنځيو او دپارتمنتونو د تاسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام او يا الغاء د وړانديز تاييد.
- ۵- واکمنو مراجعو ته د تحصيلي سندونو، علمي رتبو د مادي او معنوي حقوقو او امتيازونو او د علمي کادر د غړو د حق الزحمو وړانديز.
- ۶- واکمنو مراجعو ته له پولي تورم سره متناسب، د علمي کادر د غړو د معاش وړانديز.
- ۷- د لوړو زده کړو د دولتي او خصوصي مؤسسو له پاره د اکادميک تقويم تثبيت.
- ۸- د اړوندو تقينې سندونو د حکمونو مطابق، د نورو دندو سرته رسول.
- (۲) د عالي شوري تصويونه، له ثبت وروسته، د لوړو زده کړو د مؤسسې خبرتيا ته رسول کېږي.
- (۳) د لوړو زده کړو مؤسسه، د عالي شوري د تصميمونو په تطبيق، مکلفه ده.
- ۳- اتخاذ تدابير لازم به منظور ارتقاي کمي و کيفي مؤسسه تحصيلات عالي.
- ۴- تائيد پيشنهاده تاسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام و يا الغاي پوهنځي ها و دپارتمنت ها.
- ۵- پيشنهاده حقوق و امتيازات مادي، معنوي، اسناد تحصيلي، رتب علمي و حق الزحمه هاي اعضاي کادر علمي به مراجع ذيصلاح.
- ۶- پيشنهاده معاش عضو کادر علمي متناسب به تورم پولي به مراجع ذيصلاح.
- ۷- تثبيت تقويم اکادميک براي مؤسسه تحصيلات عالي دولتي و خصوصي.
- ۸- انجام ساير وظيف طبق احکام اسناد تقينې مربوط.
- (۲) تصاويب شوراى عالي بعد از ثبت، به اطلاع مؤسسه تحصيلات عالي رسانيده مى شود.
- (۳) مؤسسه تحصيلات عالي مکلف به تطبيق تصاميم شوراى عالي مى باشد.

د غونډو جوړول (دایرول)

اوومه ماده:

- (۱) د عالی شوري عادي غونډې، په هرو دريو مياشتو کې يوځل جوړېږي. فوق العاده غونډې د اړتيا له مخې د رئيس په تصميم يا د عالی شوري د غړو د ثلث (درېيمې) په وړاندیز جوړېږي.
- (۲) د عالی شوري د غونډو د جوړېدو نصاب، د هغې د غړو د دوو ثلثو حضور دی. تصميمونه په غونډه کې د حاضر و غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي.
- (۳) د عالی شوري په غونډو پورې اړوندې نورې چارې، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

تدوير جلسات

ماده هفتم:

- (۱) جلسات عادي شورای عالی در هر سه ماه یکبار دایر می گردد. جلسات فوق العاده نظربه ضرورت به تصمیم رئیس یا پیشنهاد ثلث اعضای شورای عالی دایر می گردد.
- (۲) نصاب تدوير جلسات شورای عالی، حضور دوثلث اعضای آن می باشد. تصمیم به اکثریت آرای اعضای حاضر جلسه اتخاذ می گردد.
- (۳) سایر امور مربوط به جلسات شورای عالی توسط لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

درېيم فصلد لوړو زده کړو مؤسسېد لوړو زده کړو د دولتي مؤسسېتأسيس

اتمه ماده:

- (۱) د لوړو زده کړو دولتي مؤسسه، د ټولني د اړتياوو پر بنسټ او د لوړو زده کړو وزارت د پرمختيايي پلان مطابق

فصل سوممؤسسات تحصيلات عالیتأسيس مؤسسه تحصيلات عالیدولتي

ماده هشتم:

- (۱) مؤسسه تحصيلات عالی دولتي، بر اساس نیازهای جامعه و مطابق پلان انكشافی وزارت تحصيلات عالی تأسيس

تأسيسپرې.

می گردد.

(۲) د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې تأسيس، د لوړو زده کړو وزارت په وړاندیز، د عالي شوري په تاييد او د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې په تصويب صورت مومي.

(۲) تأسيس مؤسسه تحصیلات عالی دولتي به پیشنهاد وزارت تحصیلات عالی، تاييد شورای عالی و تصویب کابینه جمهوری اسلامی افغانستان صورت می گیرد.

د لوړو زده کړو د خصوصي

تأسيس مؤسسه تحصیلات عالی

مؤسسې تأسيسخصوصي

نهمه ماده:

ماده نهم:

(۱) د لوړو زده کړو خصوصي مؤسسه، ددې قانون د حکمونو مطابق د کورنيو او بهرنيو حقيقي او حکمي اشخاصو له خوا په انتفاعي او غير انتفاعي ډول تأسيسېدای شي.

(۱) مؤسسه تحصیلات عالی خصوصي مطابق احکام این قانون از طرف اشخاص حقيقي و حکمي داخلی و خارجی به طور انتفاعی و غيرانتفاعی تأسيس شده می تواند.

(۲) د لوړو زده کړو د خصوصي مؤسسې تأسيس، د فعالیت ډول، حقوق او وجایب د جلا مقررې په واسطه تنظيمېږي.

(۲) طرز تأسيس، فعالیت، حقوق و وجایب مؤسسه تحصیلات عالی خصوصي توسط مقررۀ جداگانه تنظيم می گردد.

په ملكي ادارو کې د لوړو زده کړو د

تأسيس مؤسسه تحصیلات عالی در

مؤسسې تأسيسادارات ملكي

لسمه ماده:

ماده دهم:

(۱) دولتي ادارې د اړتيا په صورت کې د

(۱) ادارات دولتي در صورت ضرورت

اړتيا وړ مسلکي کادرونو د روزلو په منظور، د لوړو زده کړو وزارت د موافقې په ترلاسه کولو او ددې قانون او نورو اړوندو تقينې سندونو د حکمونو او اکادميکو معيارونو په رعایتولو سره کولای شي، اختصاصي انستیتونه جوړ کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج انستیتونه، د تشکیل، بودجې او ادارې له نظره د اړوندې ادارې تابع او اکادميکو معيارونو له نظره د لوړو زده کړو وزارت تابع دي.

دلور و زده کړو د مؤسسي دندې او واکونه

يوولسمه ماده:

دلور و زده کړو مؤسسه د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د لېسانس او له هغه څخه په لوړو تحصيلي درجو، دکادرونو زده کړه او چمتو کول او په نظري پوهه، عملي مهارتونو او دهبواد د اړتياوو مطابق د علومو په مختلفو برخو (رشتو) کې په مطلوب سلوک سره د هغو سمبالول.

به منظور تربیه کادرهای مسلکی مورد نیاز با کسب موافقه وزارت تحصیلات عالی و بارعایت احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط و معیارهای اکادمیک، می توانند انستیتوت های اختصاصی را ایجاد نمایند.

(۲) انستیتوت های مندرج فقره (۱) این ماده از نظر تشکیل، بودجه و اداره تابع اداره مربوطه و از نظر معیارهای اکادمیک تابع وزارت تحصیلات عالی می باشد.

وظایف و صلاحیت های مؤسسه تحصیلات عالی

ماده یازدهم:

مؤسسه تحصیلات عالی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- آموزش و آماده ساختن کادرها به درجه های تحصيلی ليسانس و بالاتر از آن و تجهيز آنها به دانش نظری، مهارت های عملی و سلوک مطلوب در رشته های مختلف علوم، مطابق نیاز های کشور.

- ۲- د لېسانس، ماستري، دكتورا دلورو زده كړو او د تخصصي او څېړنيزو دورو، د زميني رامنځته كول.
- ۳- د شپې او په خدمت كې د ننه لورو زده كړو د زميني مساعداول.
- ۴- د هېواد دارتياوو مطابق، د علومو، هنر او تكنالوژۍ په مختلفو برخو كې د متخصصينو او علمي كادرونو د تخصصي او مسلکي كيفيت مستمره وده.
- ۵- د هېواد د هر اړخيزې ودې له پاره د كادرونو د چمتو كولو په منظور، د علمي- څېړنيزو فعاليتونو پرمخبيول.
- ۶- د تحصيل او څېړنې د وسايلو، كتابونو، درسي او ممد درسي موادو برابرول.
- ۷- د كتابتونونو، درسي ټولگيو، ورزشي او ټولنيزو كلوپونو، لابراتوارونو جوړول، وده او پراختيا، د كادري روغتونونو، روغتيايي كلينيكونو، تخنيكي- تدريسي وركشاپونو، د ساحوي او څېړنيزو تطبيقاتو د ځايونو جوړول، د كرنيزو او مالدارۍ د څېړنيزو فارمونو، حقوقي كلينيكونو، تمثيلي حقوقي محكمو،
- ۲- ايجاد زمينه تحصيلات عالي ليسانس، ماستري، دكتورا و دوره های تخصصی و تحقیقی.
- ۳- مساعد ساختن زمينه تحصيلات عالي شبانه و داخل خدمت.
- ۴- رشد مستمر كيفيت تخصصی و مسلکي متخصصان و كادر های علمی در رشته های مختلف علوم، هنر و تكنالوژي، طبق نیاز های کشور.
- ۵- پيشبرد فعاليت های علمی - تحقيقي به منظور آماده ساختن كادرها جهت رشد همه جانبه کشور.
- ۶- فراهم آوری وسايل تحصيل و تحقيق كتب، مواد درسي و ممد درسی .
- ۷- ايجاد، رشد و توسعه كتابخانه ها، صنوف درسی، كلوپ های ورزشی و اجتماعي، لابراتوارها، ايجاد شفاخانه های كادري، كلينيك های صحی، وركشاپ های تخنيكي-تدریسي، محلات تطبيقات ساحوی و تحقیقی، ايجاد فارم های تحقیقی زراعتی و مالداري، كلينيك های حقوقي، محاكم

- تطبيقاتي تياتر او راڊيو تلويزيون رامنخته
کول. تطبيقاتي.
- ۸- د تدريس زده کړې د زمينې
مساعداول.
- ۹- د علمي او څېړنيزو کادرونو د سويې
د پالنې او لوړولو په منظور د لنډ مهالو او
اوږد مهالو پلانونو طرح او تطبيق.
- ۱۰- د ټولني د اړتياوو مطابق، د درسي
نصاب پرمختيا او نوي کول او د تدريس
له کارنده (فعالو)، اغېزناکو، معاصرو او
نوو شپوو (تگلارو) څخه گټه اخيستل.
- ۱۱- په تحصيلي مؤسسه کې د
اکادميک نظم او دسپلين رامنخته کول.
- ۱۲- د اړوندو پوهنځيو له علمي،
تدريسي، څېړنيزو او اداري چارو څخه
مراقبت او څارنه.
- ۱۳- د خدمتونو د چارو تنظيم او د
علمي، تخصصي کادرونو او محصلينو
له پاره د کار او فعاليت د شرايطو بڼه
کول.
- ۱۴- د علمي محافلو (سيمینارونو،
ورکشاپونو او کنفرانسونو) جوړول.
- ۱۵- د لوړو زده کړو د مالي سټې (بنې)
تمثيلي حقوقي، تياتر و راڊيو تلويزيون
تطبيقاتي.
- ۸- مساعدا ساختن زمينه تدريس
آموزی.
- ۹- طرح و تطبيق پلانهای کوتاه مدت
و دراز مدت به منظور پرورش و ارتقای
سویه کادراهی علمی و تحقیقی.
- ۱۰- انکشاف و نوسازی نصاب درسي،
مطابق نیازهای جامعه و استفاده از شیوه
های فعال، مؤثر، معاصر و جدید
تدريس.
- ۱۱- ایجاد نظم و دسپلين اکادميک در
مؤسسه تحصيلی.
- ۱۲- مراقبت و نظارت از امور علمی،
تدريسي، تحقیقی و اداری پوهنځی های
مربوط.
- ۱۳- تنظيم امور خدمات و بهبود
شرایط کار و فعاليت برای
کادراهی علمی، تخصصی و
محصلان.
- ۱۴- برگزاری محافل علمی (سيمینار ها،
ورکشاپ ها و کنفرانس ها).
- ۱۵- جستجو، ایجاد و توسعه منابع

- د پياوړتيا په منظور، د عايداتي سرچينو لټول، جوړول او پراختيا.
- ۱۶- د لوړو زده كړو وزارت ته، د اړوندو فعاليتونو د رپوټ وړاندې كول.
- ۱۷- د اړوندو تقنيني سندونو د حكمونو مطابق، د نورو دندو سرته رسول.
- عايداتي به منظور تقوية بنية مالي تحصيلات عالي.
- ۱۶- ارايه گزارش فعاليت هاي مربوط، به وزارت تحصيلات عالي.
- ۱۷- انجام ساير وظيف طبق احكام اسناد تقينني مربوط.

اكادميك بستونه

دوولسمه ماده:

د لوړو زده كړو په مؤسسه كې اكادميك بستونه:

۱- د علمي كادر د غړو اكادميك بست.

۲- د تحصيلي مؤسسي د رياست او مرستياليو بستونه.

۳- د پوهنځيو د رياستونو او مرستياليو بستونه.

۴- د دپيـارتمنتونو د آمريتونو بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مركز د ادارې د مسئولانو، د لوړو زده كړو د مؤسسو د كادري روغتونونو، د خپرونو، د استادانو د چارو د سمون، محصيلينو كتابتون، د علمي مركزونو، د كيفيت د

بست هاي اكادميك

ماده دوازدهم:

بست هاي اكادميك در مؤسسه تحصيلات عالي:

۱- بست اكادميك اعضاي كادر علمي.

۲- بست هاي رياست و معاونيت هاي مؤسسه تحصيلي.

۳- بست هاي رياست ها و معاونيت هاي پوهنځي ها.

۴- بست هاي آمريت هاي دپيـارتمنت ها.

۵- بست هاي مسئولان ادارات مركز انسجام تحقيقات علمي، رؤساي شفاخانه هاي كادري مؤسسات تحصيلات عالي، نشرات، انسجام امور استادان، محصلان، كتابخانه، مراکز

علمي، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های
ماستری و دوکتورا و تکنالوژی
معلوماتي.

زبان تدریس

ماده سیزدهم:

(۱) تدریس در مؤسسه تحصیلات عالی
به زبان های رسمی کشور صورت
می گیرد.

(۲) تدریس به زبان های بین المللی در
صورت ضرورت و بنا بر لزوم دید
وزارت و یا به پیشنهاد دیپارتمنت و
تصویب شورای علمی پوهنخی و شورای
علمی مؤسسه تحصیلی صورت گرفته
می تواند.

تدریس زبان های خارجی شامل نصاب و
برنامه های درسی از این امر مستثنی
است.

تطبيق نصاب درسی

ماده چهاردهم:

مؤسسه تحصیلات عالی، نصاب درسی
خود را بعد از فیصله دیپارتمنت، تأیید
شورای علمی پوهنخی، شورای علمی
مؤسسه مربوط و تصویب شورای عالی

لورتیا د مرکز، د ماستری، دکتورا
دبرنامو او د معلوماتي تکنالوژی-د
رئیسانو بستونه.

د تدریس ژبه

دیارلسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو په مؤسسه کې
تدریس، د هېواد په رسمي ژبو صورت
مومي.

(۲) تدریس په بین المللي ژبو د اړتیا په
صورت کې، د وزارت د لزوم دید له
مخې او یا د دیپارتمنت په وړاندیز او د
پوهنخی د علمي شوري او د تحصيلي
مؤسسې د علمي شوري په تصویب
صورت موندلای شي.

په نصاب او درسي برنامو کې شامل، د
بهرنیو ژبو تدریس له دې امر څخه
مستثنی دی.

د درسي نصاب تطبيق

څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي
نصاب د دیپارتمنت له پرېکړې (فیصلې)،
د پوهنخی د علمي شوري، د اړوندې
مؤسسې د علمي شوري او د عالي شوري

له تصويب وروسته تطبيقوي.

د همکارۍ-جلبول

پنځلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه کولای شي، له ملي او بين المللي مماثلو مؤسسو سره علمي او فرهنگي اړيکي رامنځته او د هغو د همکارۍ د جلوبولو له پاره لازم تدبيرونه ونيسي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي

شوري

شپاړسمه ماده:

د تدریسي، څېړنيزو او اکادميکو چارو د ښه سمون په منظور، د لوړو زده کړو په هره مؤسسه کې، علمي شوري جوړېږي.

د مؤسسې د علمي شوري ترکیب

اوولسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي شوري له لاندې غړو څخه جوړه ده:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې رئیس، د رئیس په توګه.

۲- د لوړو زده کړو مرستیال یا

تطبيق می نماید.

جلب همکارۍ

ماده پانزدهم:

مؤسسه تحصیلات عالی می تواند، روابط علمی و فرهنگی را با مؤسسات مماثل ملی و بین المللی ایجاد و جهت جلب همکاری آنها، تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شورای علمی مؤسسه تحصیلات

عالی

ماده شانزدهم:

به منظور انسجام بهتر امور تدریسی، تحقیقی و اکادمیک در هر مؤسسه تحصیلات عالی، شورای علمی ایجاد می گردد.

ترکیب شورای علمی مؤسسه

ماده هفدهم:

(۱) شورای علمی مؤسسه تحصیلات عالی متشکل از اعضای ذیل می باشد:

۱- رئیس مؤسسه تحصیلات عالی به حیث رئیس.

۲- معاون یا معاونان مؤسسه تحصیلات

- مرستیالان، د غرو په توگه.
- ۳- د اړوندو پوهنځیو رئیسان، د غرو په توگه.
- ۴- له هر پوهنځي څخه دوه تنه استادان، د علمي کادر د غرو په واسطه، د آزادو، سري او مستقیمو انتخاباتو (غورونو) له لارې، دجنسیتی ترکیب (بنځینه او نارینه) په نظر کې نیولو سره د غرو په توگه، په هغه صورت کې چې په تحصیلي مؤسسه کې د پوهنځیو شمېرلس او یا له هغو څخه لږ وي، پرته له دې له هر پوهنځي څخه یوتن د غري په توگه.
- (۲) د ماستری او دکتورا د لوړو زده کړو د برنامو د مرکز، د علمي څېړنو د سمون د مرکز آمران، د لوړو زده کړو د مؤسسو د کادري روغتونونو، مرکزي کتابتون، خپرونو، معلوماتي تکنالوژی او د لوړو زده کړو د کیفیت د لوړولو رئیسان، د اړتیا په صورت کې د غرو په توگه.
- (۳) د استادانو د چارو دسمون آمر، د منشي په توگه.
- عالي به حیث اعضاء.
- ۳- رؤسای پوهنځي های مربوط به حیث اعضاء.
- ۴- دونفر استاد از هرپوهنځي از طریق انتخابات آزاد، سری و مستقیم، توسط اعضاء کادر علمی، با نظر داشت ترکیب جنسیتی (زن و مرد) به حیث اعضاء. در صورتی که تعداد پوهنځي ها در مؤسسه تحصیلی ده و یا کمتر از آن باشد، در غیر آن از هر پوهنځي یک نفر به حیث عضو.
- (۲) آمرین مرکز برنامه های تحصیلات عالی ماستری و دکتورا، مرکز انسجام تحقیقات علمی، رؤسای شفاخانه های کادری مؤسسات تحصیلات عالی، کتابخانه مرکزی، نشرات، تکنالوژی معلوماتی و ارتقای کیفیت تحصیلات عالی در صورت ضرورت به حیث اعضاء.
- (۳) آمر انسجام امور استادان، به حیث منشی.

د مؤسسې د علمي شوري دندې او واکونه	وظايف و صلاحيت هاى شوراى علمى مؤسسه
اتلسمه ماده:	ماده هجدهم:
د مؤسسې علمي شوري د لوړو زده كړو د تصميم نيونې لوړه مرجع ده، د لاندې دندو او واکونو لرونكې ده:	شوراى علمى مؤسسه، عاليترين مرجع تصميم گيرى تحصيلات عالي بوده، داراى وظايف و صلاحيت هاى ذيل مى باشد:
۱- د تحصيلي مؤسسې د مرستيالانو د ټاكلو په اړه، د لوړو زده كړو د مؤسسې د رئيس وړانديز.	۱- پيشنهاد رئيس مؤسسه تحصيلات عالي مبنى بر تعيين معاونان مؤسسه تحصيلي.
۲- د اړوندې مؤسسې د لوړو زده كړو او علمي څېړنو د پاليسى طرح او ترتيب او واكمنو مراجعو ته د هغې وړانديز.	۲- طرح و ترتيب پاليسى تحصيلات عالي و تحقيقات علمى مؤسسه مربوط و پيشنهاد آن به مراجع ذيصلاح.
۳- د درسي پلانونو او علمي- څېړنيزو برنامو تدوين او ارزونه.	۳- تدوين و ارزيايى پلان هاى درسى و برنامه هاى علمى-تحقيقى.
۴- د پرمختيايي پلانونو طرح او وړانديز.	۴- طرح و پيشنهاد پلان هاى انكشافى.
۵- د زده كړه ييزو پلانونو او برنامو له تطبيق څخه څارنه.	۵- نظارت از تطبيق پلان ها و برنامه هاى آموزشى.
۶- د پوهنځيو او دپيارتمتونو د تاسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام او يا الغاء كتنه (مطالعه) او وړانديز.	۶- مطالعه و پيشنهاد تاسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام و يا الغاى پوهنځى ها و دپيارتمنت ها.
۷- د تفاهم ليكونو او د توأميت د	۷- پيشنهاد عقد، تعديل، تمديد يا فسخ

- قراردادونو د عقد، تعديل، تمديد يا فسخ وړاندیز.
- ۸- له لېسانس څخه د لوړو علمي برنامو د دایرولو کتنه او وړاندیز.
- ۹- د علمي کادر د غړي د مقررېدو يا انفکاک د وړاندیز په هکله دتصميم نيول.
- ۱۰- د علمي ترفيع ارزونه، د علمي رتبو تثبيت او د هغو تصويبول.
- ۱۱- د اړوندو پوهنځيو د اکادميکو فعاليتونو ارزونه او د لوړو زده کړو وزارت ته د رپوټ وړاندې کول.
- ۱۲- د مرستياليو، د خپرونو د آمريتونو، مرکزي کتابتون، د معلوماتي تکنالوژۍ- د مرکز، د علمي څېړنو د چارو د سمون د مرکز، د لوړو زده کړو د مؤسسې د ماسترۍ او دکتورا د برنامو د مرکز او د کيفيت د لوړولو او په دې برخه کې د ښه والي د لارو چارو د لټولو د فعاليتونو ارزونه.
- ۱۳- د وياړمن (افتخاري) ديپلوم تصويب او د دکتورا د فعالې برنامې د لرلو په صورت کې د هغه ورکړه.
- ۱۴- د اختصاصي کميټو جوړول او هغو تفاهم نامه ها و قراردادهاى توأمیت.
- ۸- مطالعه و پیشنهاد تدویر برنامه های علمی بالاتر از لیسانس.
- ۹- اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاد مبنی بر تقرر یا انفکاک عضو کادر علمی.
- ۱۰- ارزیابی ترفیع علمی، تثبیت رتب علمی و تصویب آنها.
- ۱۱- ارزیابی فعالیت های اکادمیک پوهنځی های مربوط و ارایه گزارش به وزارت تحصیلات عالی.
- ۱۲- ارزیابی فعالیت های معاونیت ها، آمريت های نشرات، کتابخانه مرکزی، مرکز تکنالوژي معلوماتی، مرکز انسجام امور تحقیقات علمی، مرکز برنامه های ماستری و دوکتورای مؤسسۀ تحصیلات عالی، ارتقای کیفیت و جستجوی راه های بهبود در زمینه.
- ۱۳- تصویب دیپلوم افتخاری و اعطای آن در صورت داشتن برنامه فعال دکتورا.
- ۱۴- ایجاد کمیته های اختصاصی و

ته د ځينو واکونو سپارل.

۱۵- د لایحو د طرح او تعدیل وړاندیز او د اړوندو کړنلارو تصویبول.

۱۶- په اړوندو تقنیني سندونو کې د درج شوو، نورو دندو سرته رسول.

د مؤسسې د علمي شورې غونډې

نولسمه ماده:

(۱) د مؤسسې د علمي شورې عادي غونډې، هره میاشت یو ځل دایرېږي. فوق العاده غونډې د اړتیا له مخې د رئیس په تصمیم یا د هغې د غړو د ثلث (درېیمې) په وړاندیز دایرېږي.

(۲) د مؤسسې د علمي شورې غونډې، د غړو د دوو ثلثو په حضور سره جوړېږي او تصویبونه یې د حاضر و غړو د رایو په اکثریت نیول کېږي.

(۳) د مؤسسې د علمي شورې د مصوبې دوه یم ځلي طرح، د هغې د وروستنیو پړاوونو له تېرولو دمخه، د مؤجھو دلایلو د موجودیت پر بناء د مؤسسې د علمي شورې د غړو د یوه ثلث په وړاندیز او د هغې د غړو د رایو د لېترلېږه دوو ثلثو په تأیید، صورت موندلای شي.

تفویض برخی از صلاحیت ها به آنها.

۱۵- پیشنهاد طرح و تعدیل لوائح و تصویب طرز العمل های مربوط.

۱۶- انجام سایر وظایف و صلاحیت های مندرج اسناد تقنینی مربوط.

جلسات شورای علمی مؤسسه

ماده نهم:

(۱) جلسات عادی شورای علمی مؤسسه هر ماه یکبار دایر می گردد. جلسات فوق العاده نظر به ضرورت به تصمیم رئیس یا پیشنهاد ثلث اعضای آن دایر می گردد.

(۲) جلسات شورای علمی مؤسسه با حضور دو ثلث اعضاء دایر و تصویب آن به اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می گردد.

(۳) طرح دوباره مصوبه شورای علمی مؤسسه، قبل از طی مراحل نهایی آن، بنا بر موجودیت دلایل مؤجھه به پیشنهاد یک ثلث اعضای شورای علمی مؤسسه و تأیید حد اقل دو ثلث آرای اعضای آن، صورت گرفته می تواند.

- (۴) د مؤسسې د علمي شوري تصويونه، ددې قانون د حکمونو مطابق، د اجراء وړ او اړوندو مراجعو ته ابلاغېږي.
- (۵) د مؤسسې د علمي شوري په غونډو پورې نورې اړوندې چارې، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.
- د لوړو زده کړو د مؤسسې رئيس او

مرستيالان

شلمه ماده:

- (۱) د لوړو زده کړو د مؤسسې په سر کې، رئيس دی، رئيس د تحصيلي مؤسسې د علمي او اداري چارو د پرمخبيولو مسئول دی او له خپلو اجراءاتو څخه د مؤسسې علمي شوري او د لوړو زده کړو وزارت، ته رپوټ ورکوي.
- (۲) د لوړو زده کړو د مؤسسې رئيس د اړوندې مؤسسې د استادانو (پوهاند، پوهنوال او پوهندوی) له منځه څخه د لوړو زده کړو د وزير په وړاندیز او د جمهور رئيس په منظوري د پنځو کلونو مودې له پاره غوره کېږي.

- (۳) د لوړو زده کړو د مؤسسې مرستيالان د اتلسمې مادې د ۱ جزء مطابق، د دريو

عالي

ماده بیستم:

- (۱) در رأس مؤسسه تحصیلات عالی، رئيس قرار دارد. رئيس مسئول پیشبرد امور علمی و اداری مؤسسه تحصیلي بوده و از اجراءات خویش به شورای علمی مؤسسه و وزارت تحصیلات عالی گزارش می دهد.
- (۲) رئيس مؤسسه تحصیلات عالی از میان استادان (پوهاند، پوهنوال و پوهندوی) مؤسسه مربوط به پیشنهاد وزیر تحصیلات عالی و منظوری رئيس جمهور برای مدت پنج سال تعیین می گردد.
- (۳) معاونان مؤسسه تحصیلات عالی مطابق جزء ۱ ماده هجدهم برای مدت

کلونو مودې له پاره ټاکل کېږي.

سه سال تعیین می گردند.

غورونې (انتخابات)

انتخابات

یوویشتمه ماده:

ماده بیست ویکم:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې په غورونو پورې اړوندې چارې، د تقنیني سند په واسطه تنظیمېږي.

امور مربوط به انتخابات در مؤسسه تحصیلات عالی توسط سندتقنینی تنظیم می گردد.

اداري مجلس (غونډه)

مجلس اداری

دوه ویشتمه ماده:

ماده بیست و دوم:

(۱) د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اړوندو چارو ته د لوري ورکولو او پروخت د اجراء په منظور، اداري غونډه فعالیت کوي.

(۱) به منظور سمت دهی و اجرای به موقع امور مربوط در مؤسسه تحصیلات عالی مجلس اداری فعالیت می نماید.

(۲) په اداري غونډې پورې اړوندې چارې، د کړنلارې په واسطه تنظیمېږي.

(۲) طرز فعالیت مجلس اداری توسط طرزالعمل تنظیم می گردد.

د پوهنځي تشکیل

تشکیل پوهنځي

درویشتمه ماده:

ماده بیست و سوم:

پوهنځي د رئیس، مرستیال، علمي شوري، دپيارتمتونو او د علمي او اداري کادر د غړو لرونکی وي.

پوهنځي دارای رئیس، معاون، شورای علمی، دپيارتمنت ها و اعضای کادرعلمی و اداری می باشد.

دپوهنځي رئیس، د پوهنځي د علمي او اداري چارو د پرمخپولو مسئول دی او له خپلو اجراآتو څخه د پوهنځي علمي

رئیس پوهنځي، مسئول پیشبرد امور علمی و اداری پوهنځي بوده و از اجراءات خویش به شورای علمی پوهنځي

شوري او د تحصيلي (زده كړه ييزې) اړوندې مؤسسې رئيس ته رپوټ ورکوي.

و رئيس مؤسسه تحصيلي مربوط گزارش می دهد.

د پوهنځي رئيس

رئيس پوهنځي

خلېريشتمه ماده:

ماده بیست و چهارم:

د پوهنځي رئيس د اړوند پوهنځي د استادانو (پوهاند، پوهنوال او پوهندوي) له منځه څخه د لوړو زده كړو وزير په وړاندیز او د جمهور رئيس په منظوری- د پنځو کلونو مودې له پاره غوره کېږي.

رئيس پوهنځي از میان استادان (پوهاند، پوهنوال و پوهندوی) پوهنځي مربوط به پیشنهاد وزیر تحصیلات عالی و منظوری رئیس جمهور برای مدت پنج سال تعیین می گردد.

د پوهنځي مرستيال

معاون پوهنځي

پنځه ویشتمه ماده:

ماده بیست و پنجم:

د پوهنځي مرستيال، د علمي كادر د غړو له منځه څخه، د رئيس په وړاندیز، د تحصيلي اړوندې مؤسسې د رئيس په تأيید او واکمن مقام په منظوری- ټاکل کېږي. د پوهنځي مرستيال، د سپارل شوو دندو په اجراء کې د پوهنځي د رئيس په وړاندې مسئول دی.

معاون پوهنځي از میان اعضای کادر علمی پوهنځي به پیشنهاد رئیس، تائید رئیس مؤسسه تحصيلي مربوط و منظوری مقام ذيصلاح تعیین می گردد. معاون پوهنځي در اجرای امور محوله نزد رئيس پوهنځي مسئول می باشد.

د پوهنځي علمي شوري

شورای علمی پوهنځي

شپږويشتمه ماده:

ماده بیست و ششم:

د پوهنځي د علمي او څېړنيزو چارو د ښه سمون په منظور، د پوهنځي علمي شوري

به منظور انسجام بهتر امور علمی و تحقیقی پوهنځي، شورای علمی پوهنځي

جوړېږي.

د پوهنځي د علمي شوري ترکیب

اووه ويشتمه ماده:

د پوهنځي علمي شوري له لاندې غړو
څخه جوړه ده:

- ۱- د پوهنځي رئيس، د رئيس په توگه.
- ۲- د پوهنځي مرستيال، د غړي په توگه.
- ۳- د ديارتمنونو آمران، د غړو په توگه.
- ۴- د آزادو، سري او مستقيمو غورونو له لارې، د هر ديارتمنت د علمي کادر له غړو څخه دوه تنه د غړو په توگه، په هغه صورت کې چې د ديارتمنونو شمېر پنځه يا له هغو څخه لږ وي، پرته له دې له هر ديارتمنت څخه يو تن، د غړي په توگه.

۵- د پوهنځي د علمي شوري منشي، د علمي شوري د غړو له منځه غوره کېږي.
د پوهنځي د علمي شوري دندې او

واکونه

اته ويشتمه ماده:

(۱) د پوهنځي علمي شوري د لاندې

ايجاد می گردد.

ترکیب شورای علمی پوهنځي

ماده بیست وهفتم:

شورای علمی پوهنځي متشکل از اعضای
ذیل می باشد:

- ۱- رئیس پوهنځي به حیث رئیس.
- ۲- معاون پوهنځي به حیث عضو.
- ۳- آمران ديارتمنت ها به حیث
اعضاء.
- ۴- دو نفر از اعضای کادر علمی هر ديارتمنت از طریق انتخابات آزاد، سري و مستقيم به حیث
اعضاء در صورتی که تعداد ديارتمنت ها پنج و يا کمتر از آن باشد،
در غير آن از هر ديارتمنت یک نفر
به حیث عضو.

۵- منشی شورای علمی پوهنځي از میان
اعضای شورای علمی انتخاب می گردد.
وظایف و صلاحیت های شورای

علمی پوهنځي

ماده بیست و هشتم:

(۱) شورای علمی پوهنځي دارای وظایف و

- دندو او واکونو لرونکې ده:
- ۱- د اکادمیک تشکیل طرح او ترتیب.
 - ۲- د پلانونو او د درسي برنامو او څېړنيزو پروژو، طرح.
 - ۳- د علمي کادر د غړو د علمي رتبو او علمي ترفيع د ثبیت، وړاندیز.
 - ۴- د علمي کادر د غړو د تقرر او انفکاک، وړاندیز.
 - ۵- د دیپارتمنتونو د تأسیس، پراختیا، تجزیې، الحاق او ادغام، وړاندیز.
 - ۶- د کورنیو (داخلي) اختصاصي کمیټو ټاکل.
 - ۷- د هر سمستر په آخر کې، د دیپارتمنتونو د اکادمیکو فعالیتونو، ارزونه.
 - ۸- له کورنیو او بهرنیو علمي مؤسسو سره د اړیکو، د رامنځته کولو وړاندیز.
 - ۹- د تحصیلي بورسونو، زده کړه ییزو برنامو او علمي او څېړنيزو محفلونو د کاندیدانو د تشخیص په منظور، د کمیټې ټاکل.
 - ۱۰- د کورنیو کړنلارو طرح او تصویب.
 - ۱۱- د اړوندو تقنیني سندونو د حکمونو
- صلاحیت های ذیل می باشد:
- ۱- طرح و ترتیب تشکیل اکادمیک.
 - ۲- طرح پلان ها و برنامه های درسی و پروژه های تحقیقی.
 - ۳- پیشنهاد تثبیت رتب علمی و ترفيع علمی اعضای کادر علمی.
 - ۴- پیشنهاد تقرر و انفکاک اعضای کادر علمی.
 - ۵- پیشنهاد تأسیس، توسعه، تجزیه، الحاق و ادغام یا الغای دیپارتمنت ها.
 - ۶- تعیین کمیته های اختصاصی داخلی.
 - ۷- ارزیابی فعالیت های اکادمیک دیپارتمنت ها در اخیر هر سمستر.
 - ۸- پیشنهاد ایجاد روابط با مؤسسات علمی داخلی و خارجی.
 - ۹- تعیین کمیته به منظور تشخیص کاندیدان بورس های تحصیلی، برنامه های آموزشی و محافل علمی و تحقیقی.
 - ۱۰- طرح و تصویب طرز العمل های داخلی.
 - ۱۱- انجام سایر وظایف محوله،

مطابق، د نورو سپارل شوو دندو سرته رسول.
طبق احکام اسناد تقنینی مربوطه.

(۲) د پوهنځي علمي شوري کولای شي خپل ځيني واکونه، اختصاصي کمیټو ته ولېږدوي.
(۲) شورای علمی پوهنځی می تواند برخی از صلاحیت های خود را به کمیته های اختصاصی انتقال دهد.

(۳) د پوهنځي د علمي شوري تصویبونه، د تحصیلي اړوندې مؤسسې د رئیس له تأیید وروسته، د قانون د حکمونو مطابق، تطبیقېږي.
(۳) تصاویب شورای علمی پوهنځی بعد از تأیید رئیس مؤسسه تحصیلی مربوط، طبق احکام قانون تطبیق می گردد.

دپارتمنت

دپارتمنت

نهه ویشتمه ماده:

ماده بیست ونهم:

(۱) دپارتمنت، د آمر او د علمي کادر د غړو لرونکی دی، د دپارتمنت آمر، د علمي کادر د غړو له منځه څخه چې لږترلږه د پوهندوی د علمي رتبې لرونکی وي، په آزاده، سري او مستقیمه توګه د دریو کلونو مودې له پاره غوره کېږي او یوازې د یوې بلې دورې له پاره کانديد کېدای شي.
(۱) دپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبه علمی حداقل پوهندوی باشد، به صورت آزاد، سری و مستقیم برای مدت سه سال انتخاب می گردد و صرف برای یک دوره دیگر کانديد شده می تواند.

(۲) که چېرې لږترلږه د پوهندوی د علمي رتبې لرونکی غړی په دپارتمنت کې موجود نه وي، د دپارتمنت مرستیال په ترتیب سره د استاد د مرستیالانو
(۲) هرگاه عضو کادر علمی حداقل دارای رتبه علمی پوهندوی در دپارتمنت موجود نباشد، آمر دپارتمنت به ترتیب از جمله معاونان استاد (اسیستانت ها)

(اسيستانانو) له جملې څخه غوره کېږي.

انتخاب می گردد.

د دپارتمنت دندې او واکونه

وظايف و صلاحيت های دپارتمنت

دېرشمه ماده:

ماده سی ام:

دپارتمنت د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

دپارتمنت دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- د زده کړه ییزو، تطبیقاتو، زده کړه ییزو پروژو، ستاز، پای لیکونو (مونوگرافونو، د دیپلوم د پروژو، سیمینارونو او تیزسونو) او د محصلینو د کنفرانسونو د چارو پرمخبیول.

۱- پیشبرد امور آموزشی، تطبیقات، پروژه های آموزشی، ستاز، پایان نامه ها (مونوگراف ها، پروژه های دیپلوم، سیمینارها و تیزس ها) و کنفرانس های محصلان.

۲- د علمي- څېړنيزو چارو پرمخبیول او تنظيم او د خدمتونو وړاندې کول.

۲- پیشبرد و تنظيم امور علمي- تحقيقي و عرضه خدمات.

۳- د زده کړه ییزو پلانونو او برنامو ترتیب او کنترول.

۳- ترتیب و کنترول پلان ها و برنامه های آموزشی.

۴- د پوهې د سطح او تحصیلي سوېې د لوړولو د زمينې، برابرول.

۴- فراهم نمودن زمينه ارتقای سطح دانش و سويه تحصیلی.

۵- د تحصیلي بورسونو، زده کړییزو برنامو او د دپارتمنت د علمي کادر د غړو د علمي او څېړنيزو محفلونو دمستحقو کانديدانو معرفي.

۵- معرفي کانديدان مستحق بورس های تحصیلی، برنامه های آموزشی و محافل علمی و تحقيقي اعضای کادر علمی دپارتمنت.

۶- د علمي کادر د غړو د آثارو او هغو آثارو ارزونه چې له نورو مراجعو څخه دپارتمنت ته محول کېږي.

۶- ارزیابی آثار علمی اعضای کادر علمی و آثاری که از سایر مراجع به دپارتمنت محول می گردد.

- ۷- په اړوندو برخو کې د علمي-
څېړنيزو اړتياوو تشخيص او د لنډ مهالو
او اوږدمهالو برنامو رامنځته کول.
- ۸- د علمي کادر د بستونو د غړو د
علمي ترفيع، د علمي رتبو د تثبيت، تقرر
او انفکاک وړاندیز.

د تحصيلي سندونو د ورکړې مرجع

يودېرشمه ماده:

- (۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، په ملکي
برخه کې د لېسانس، ماستري او دکتورا د
تحصيلي سندونو د ورکړې يوازينی مرجع
ده.

- (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د
تحصيلي سندونو د ورکړې شرايط، د
تقنيني سند په واسطه تنظيمېږي.

د تحصيلي سندونو ارزونه

دوه دېرشمه ماده:

- (۱) له هېواد څخه د بهر تحصيلي سندونو
ارزونه او د هغو د معادلت تثبيت، د
تحصيلي سندونو د ارزونې د عالي
کمېسيون واک دی چې د لوړو زده کړو
د وزارت په چوکاټ کې فعاليت کوي.
- (۲) د تحصيلي سندونو د ارزونې، د

- ۷- تشخيص نيازهای علمي - تحقيقي
در رشته های مربوط و ايجاد برنامه های
کوتاه مدت و دراز مدت.
- ۸- پيشنهادهای ترفيع علمي، تثبيت
رتب علمي، تقرر و انفکاک اعضای
بست های کادر علمي.

مرجع اعطای اسناد تحصيلي

ماده سي ویکم:

- (۱) مؤسسه تحصيلات عالی يگانه
مرجع ذیصلاح اعطای اسناد تحصيلي
ليسانس، ماستري و دکتورا در بخش
ملکی می باشد.

- (۲) شرايط اعطای اسناد تحصيلي
مندرج فقره (۱) این ماده، توسط سند
تقنيني تنظيم می گردد.

ارزيابی اسناد تحصيلي

ماده سي ودوم:

- (۱) ارزيابی اسناد تحصيلي خارج
از کشور و تثبيت معادلت آن از
صلاحيت کميسيون عالی ارزيابی اسناد
تحصيلي است که در چوکات وزارت
تحصيلات عالی فعاليت می نمايد.
- (۲) طرز ارزيابی اسناد تحصيلي، تثبيت

معادلت د تشييت ډول او د کمپسيون واک، په جلا مقرره کې تنظيمېږي.

معادلت و صلاحيت کميسيون در مقررۀ جداگانه تنظيم مي گردد.

د لوړو زده کړو د مؤسسې خونديتوب (مصنويت)

مصنويت مؤسسۀ تحصيلات عالي

دوه دېرشمه ماده:

ماده سي وسوم:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، هغه علمي کانون دی چې مبرمې ټاکلې دندې په غاړه لري او له هر ډول سياسي، مذهبي، قومي، سمني او ژبنيو فعاليتونو څخه خوندي ده.

(۱) مؤسسۀ تحصيلات عالي، کانون علمي است که وظيف مبرم معين را به دوش داشته و از هر گونه فعاليت های سياسي، مذهبي، قومي، سمني و زباني مصنون مي باشد.

(۲) د لوړو زده کړو د مؤسسې هېڅ کارکونکی، له جملې علمي او اداري کادر غړي، نشي کولای، د تدریس، علمي اداري فعاليتونو او کاري روابطو له لارې، د خپلو ډله ییزو او سياسي موخو په منظور، نفوذ او بهره برداري (گټه اخیستنې) وکړي.

(۲) هېچ کارکن مؤسسۀ تحصيلات عالي اعم از اعضای کادر علمي و اداري نمی تواند به منظور اهداف گروهی و سياسي خویش از طریق تدریس، فعاليت های علمي، اداري و روابط کاری نفوذ و بهره برداري نماید.

(۳) هېڅ دولتي او نا دولتي ارگان نشي کولای، د لوړو زده کړو د وزارت او مؤسسې په علمي او اکادميکو چارو کې لاس وهنه وکړي.

(۳) هېچ ارگان دولتي و غيردولتي نمی تواند در امور علمي و اکادميک وزارت و مؤسسۀ تحصيلات عالي مداخله نماید.

(۴) ددې مادې په (۱، ۲ او ۳) فقرو کې له درج شوو حکمونو څخه سرغړونکي،

(۴) متخلف از احکام مندرج فقره های (۱، ۲ و ۳) این ماده مورد تعقيب عدلي

تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

قرار می گیرد.

څلورم فصل

د لوړولو زده کړو د مؤسسو د

اکادمیکو بستونو د علمي

کادر غړي

د علمي کادر د غړو علمي رتبې

څلور دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي، د لاندې علمي

رتبو لرونکي دي:

الف- د استاد مرستيال (اسيستانټ):

۱- پوهنيار (Teaching Assistant).

۲- پوهنمل (Senior Teaching Assistant).

ب- استاد:

۱- پوهندوی (Assistant Professor).

۲- پوهنوال (Associate Professor).

۳- پوهاند (Professor).

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج

علمي رتبې، د لوړو زده کړو په مؤسسه

پورې، منحصرې دي.

د علمي کادر معاش

پنځه دېرشمه ماده:

د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر

فصل چهارم

اعضای کادر علمی بست های

اکادمیک مؤسسات

تحصیلات عالی

رتب علمی اعضای کادر علمی

ماده سی و چهارم:

(۱) اعضای کادر علمی دارای رتب

علمی ذیل می باشند:

الف- معاون استاد (اسيستانټ):

۱- پوهنيار (Teaching Assistant).

۲- پوهنمل (Senior Teaching Assistant).

ب: استاد:

۱- پوهندوی (Assistant Professor).

۲- پوهنوال (Associate Professor).

۳- پوهاند (Professor).

(۲) رتب علمی مندرج فقره (۱) این

ماده، منحصر به مؤسسه تحصیلات عالی

است.

معاش اعضای کادر علمی

ماده سی و پنجم:

معاش اعضای کادر علمی مؤسسه

د غړو معاش، په جلا مقرره کې تنظيمېږي. تنظيمېږي.

د علمي کادر د غړو دندې او واکونه

شپږ دېرشمه ماده:

د علمي کادر غړي د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي:

(۱) د استاد د مرستيال (اسيستان) دندې او واکونه:

۱- د استاد تر نظر لاندې په تدريس کې گډون.

۲- د تطبیقاتو، تمرینونو او عملي کارونو د اجراء، لارښوونه.

۳- د مونوگرافونو، د دیپلوم د پروژو، سیمینارونو او د پوهنیار او پوهنمیل د علمي رتبو لرونکو علمي کادر د غړو په واسطه، د علمي کنفرانسونو په برابرولو کې د محصلینو لارښوونه.

۴- په کمیټو کې فعاله (کارنده) گډون، په اکادمیکو چارو او د پوهنځي او اړوندې تحصیلي مؤسسې د خدماتو د وړاندې کولو په چارو کې برخه اخیستنه.

۵- په هغو موضوعگانو کې چې د رهنما

تحصیلات عالی در مقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی

ماده سی و ششم:

اعضای کادر علمی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشند:

(۱) وظایف و صلاحیت های معاون استاد (اسیستان):

۱- اشتراک در تدريس زیر نظر استاد.

۲- رهنمایی تطبیقات، تمرینات و اجرای کار های عملی.

۳- رهنمایی محصلان در تهیه مونوگراف ها، پروژه های دیپلوم، سیمینارها و کنفرانس های علمی توسط اعضای کادر علمی دارای رتب علمی پوهنیار و پوهنمیل.

۴- اشتراک فعال در کمیته ها، سهم گیری در امور اکادمیک و امور عرضه خدمات پوهنځي و مؤسسه تحصیلي مربوط.

۵- اجرای تحقیقات علمی در

- استاد له خوا ټاکل شوې او د دپارتمنت، پوهنځي يا اړوندې تحصيلي مؤسسې د تاييد وړ گرځېدلې وي، د علمي څېړنو اجراء.
- ۶- په اړونده رشته کې د پوهې د سطح لوړول.
- ۷- د عالي سلوک لړل او په اکادميک چاپيريال کې د منل شوو ارزښتونو پربنسټ د نېکو اړيکيو ټينګول.
- ۸- د اړوندې لايحې مطابق د نورو سپارل شوو دندو سرته رسول.
- (۲) د استاد دندې او واکونه:
- ۱- د اسيستانتانو په زده کړه او څېړنه کې لارښوونه، د محصلينو تدريس او د کار ارزونه.
- ۲- د علمي کادر د غړو د علمي آثارو په هکله ارزونه او د نظر ورکړه.
- ۳- په کميټو کې فعال ګاهون او د دپارتمنتونو، پوهنځيو او اړوندې تحصيلي مؤسسې په اکادميکو چارو او د خدمتونو په وړاندې کولو کې برخه اخيستننه.
- ۴- د درسي موادو (درسي، ممد درسي کتابونه، لکچر، لکچرونو ټونه او د درسي موضوعاتي که از طرف استاد رهنما تعيين و مورد تاييد دپارتمنت، پوهنځي يا مؤسسه تحصيلي مربوط قرار گرفته باشد.
- ۶- ارتقاي سطح دانش در رشته مربوط.
- ۷- داشتن سلوک عالي و تأمين روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذيرفته شده در محيط اکادميک.
- ۸- انجام ساير وظيف محوله طبق لايحه مربوط.
- (۲) وظيف و صلاحيت های استاد:
- ۱- رهنمائي در آموزش و تحقيق اسيستانت ها، تدريس و ارزيابي کار محصلان.
- ۲- ارزيابي و ابراز نظر در مورد آثار علمي اعضای کادر علمي.
- ۳- اشتراک فعال در کميته ها و سهم گيري در امور اکادميک و عرضه خدمات دپارتمنت ها، پوهنځي ها و مؤسسه تحصيلي مربوط.
- ۴- تهيه و ترتيب مواد درسي (کتاب درسي، ممد درسي، لکچر،

- جزوي د اړتيا وړ نور مواد) برابرول او ترتيب.
- ۵- په هغو موضوعگانو کې چې د ديارتمنت، پوهنځي يا اړوندې تحصيلي مؤسسې له خوا هغه ته سپارل کېږي، د علمي څېړنو او تالیفاتو اجراء.
- ۶- په اړونده تحصيلي مؤسسه کې د تحصيلي کيفيت په ښه والي او لوړولو کې فعال گډون.
- ۷- د عالي سلوک لړل او په اکادميک چاپيريال کې د منل شوو ارزښتونو پربنسټ د ښکرو اړيکيو تامين.
- ۸- د سپارل شوو دندو په ساحه کې، ددې قانون، مقرراتو او نورو نافذو تقنيني سندونو د حکمونو رعايت او تطبيقول.
- (۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکي استاد، ددې مادې په (۲) فقره کې پر درج شوو دندو او واکونو سربېره، د دوو علمي کنفرانسونو په ورکولو يا په کال کې د دوو علمي مقالو په خپرولو مکلف دی.
- د پوهنيار د منلو شرايط
اووه دېرشمه ماده:
- هغه شخص د پوهنيار په توگه منل کېږي
- لکچرنوت و ساير مواد نياز جزوۀ درسي).
- ۵- اجراي تحقيقات و تالیفات علمي در موضوعاتي که از طرف ديارتمنت، پوهنځي يا مؤسسه تحصيلي مربوط به وي سپرده مي شود.
- ۶- اشتراک فعال در بهبود و ارتقاى کيفيت تحصيل در مؤسسه تحصيلي مربوط.
- ۷- داشتن سلوک عالی و تامين روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذيرفته شده در محيط اکادميک.
- ۸- رعايت و تطبيق احکام اين قانون، مقررات و ساير اسناد تقينى نافذ در ساحه وظايف محوله.
- (۳) استاد دارای رتبه علمي پوهاند علاوه بر وظايف و صلاحيت های مندرج فقره (۲) اين ماده، مکلف به ايراد دو کنفرانس علمي يا به نشر دو مقاله علمي در سال مي باشد.
- شرايط پذيرش پوهنيار
ماده سي و هفتم:
- شخصی به حیث پوهنيار پذيرفته می شود که واجد

- چي د لاندې شرايطو لرونکي وي:
- ۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضورې برنامې څخه د ماسټرۍ د تحصيلي سند لرل.
 - ۲- له هېواده بهر د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضورې برنامې څخه د (MD, PharmD) او (DVM) تحصيلي سند هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې د رسمي اعتبار لرونکې وي.
 - ۳- له پنځه دېرش (۳۵) کلونو څخه د سن نه تجاوز.
 - ۴- له بين المللي ژبو څخه په يوې کې له معتبرې ازموينې څخه د برياليتوب د سند وړاندې کول.
 - ۵- د اړوندې لايحې مطابق، د شاملېدو د ازموينې بريالي تېرول.
 - ۶- د اړوندې لايحې مطابق، د استادانو او ژوري هيئت په محضر کې د علمي کنفرانس بريالي وړاندې کول.
 - ۷- د تحصيل د دورې د نومرو د اوسط، لږ تر لږه اتيا (۸۰) سلنې لرل او د تحصيل په دوران کې د ناکامۍ نه لرل. له هېواد
- شرايط ذيل باشد:
- ۱- داشتن سند تحصيلي ماسټرۍ از برنامه حضورى مؤسسه تحصيلات عالي.
 - ۲- سند تحصيلي (MD, PharmD) و (DVM) از برنامه حضورى مؤسسه تحصيلات عالي خصوصى خارج از کشور زمانى پذيرفته مى شود که مؤسسه مذکور داراى اعتبار رسمى در کشور مربوط باشد.
 - ۳- عدم تجاوز سن ازسى و پنج (۳۵) سال.
 - ۴- ارايه سند مؤفقيت از امتحان معتبر در يکى از زبان هاى بين المللى.
 - ۵- سپرى نمودن مؤفقانه امتحان شمول طبق لايحه مربوط.
 - ۶- ارايه مؤفقانه کنفرانس علمى در محضر استادان و هيئت ژورى طبق لايحه مربوط.
 - ۷- داشتن حداقل هشتاد (۸۰) فيصد اوسط نمرات دوره تحصيل و نداشتن ناکامى در دوره تحصيل در داخل کشور

څخه د بهر پوهنتونونو د فارغينو له پاره، دنومرو د ټاکلې شوې سلنې د نه بشپړتيا په صورت کې، د دواطلب د نومرو اوسط بايد، د اړوند هېواد په معيار، د منځنۍ درجې (Grade B) لرونکي وي.

۸- اخلاقي جرمونو او په جنايت نه محکوميت.

۹- د جسماني او رواني صحت او سلامت، لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې نه بوختيا.

د پوهنمل د منلو شرايط

اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توگه منل کېدای شي چې د لاندې شرايطو لرونکی وي:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضورې برنامې څخه، د دکتورا (PHD) د تحصيلي سند لرل.

۲- له هېواده بهر د خصوصي تحصيلي مؤسسې د حضورې دکتورا (PHD) تحصيلي سند، هغه وخت منل کېدای شي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې د

و برای فارغان پوهنتون های خارج از کشور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شده نمرات، اوسط نمرات دواطلب باید به معيار کشور مربوط، حایز درجه متوسط (Grade B) یا بالاتر از آن باشد.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنايت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

شرايط پذیرش پوهنمل

ماده سی و هشتم:

شخصی به حیث پوهنمل پذیرفته می شود که واجد شرايط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصيلی دکتورا (PHD) از برنامه حضوری مؤسسه تحصيلات عالی .

۲- سند تحصيلی دکتورا (PHD) حضوری مؤسسه تحصيلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می شود که مؤسسه مذکور دارای اعتبار رسمی

- رسمي اعتبار لرونکي وي. رسمي اعتبار لرونکي وي.
- ۳- له بين المللي معتبرو ژبو څخه پر يوې باندې بشپړ تسلط او يا له نوموړو ژبو څخه په يوې کې د بريالۍ ازموينې تېرول.
- ۴- له څلويښت (۴۰) کلني سن څخه نه تجاوز.
- ۵- د اړوندې لايحې مطابق، د استادانو او ژوري هيئت په محضر کې د علمي کنفرانس بريالي وړاندې کول.
- ۶- د داوطلبانو د تعداد په صورت کې، رقابتي ازموينه، اخيستل کېږي.
- ۷- په اخلاقي جرمونو او جنايت نه محکوميت.
- ۸- د جسماني او رواني صحت او سلامت لرل.
- ۹- په نورو ادارو او مراجعو کې نه بوختيا.
- د علمي کادر د غړي مقررېدل نهه دېرشمه ماده:
- (۱) د علمي کادر غړی، د لاندې مراتبو په رعايتولو سره مقررېږي:
- ۱- د ديارتمنت په تشکيل کې د بست در کشور مربوط باشد.
- ۳- تسلط کامل بر يکي از زبان های معتبر بين المللی و يا سپری نمودن مؤفقاڼه امتحان در يکي از زبان های مذکور.
- ۴- عدم تجاوز سن از چهل (۴۰) سال.
- ۵- ارايه مؤفقاڼه کنفرانس علمی در محضر استادان وهيئت ژوری، طبق لايحه مربوط.
- ۶- در صورت تعداد داوطلبان، امتحان رقابتي اخذ می گردد.
- ۷- عدم محکوميت به جرايم اخلاقي و جنايت.
- ۸- داشتن صحت و سلامت جسماني و روانی.
- ۹- نداشتن مصروفيت در ساير ادارات و مراجع.
- تقرر عضو کادر علمي ماده سي ونهم:
- (۱) عضو کادر علمي با رعايت مراتب ذيل مقرر می شود:
- ۱- موجوديت بست در تشکيل

- موجوديت. ديارتمنت.
- ۲- د ديارتمنت په واسطه د مقررېدو د سندونو بشپړول او تصويب.
- ۳- د پوهنځي د علمي شوري او د لوړو زده كړو د مؤسسې د علمي شوري تاييد.
- ۴- د لوړو زده كړو د وزير منظوري.
- (۲) د علمي كادر هغه غړي چې له هېواده بهر د لوړو زده كړو په مؤسسه كې په تدريس بوخت وي، د لوړو زده كړو مؤسسې ته د مراجعې په صورت كې، د اووه دېرشمې مادې په ۳ جزء او د اته دېرشمې مادې په ۴ جزء كې د درج شوي سن له په پام كې نيولو پرته په عين رتبه مقررېدای شي.
- (۳) په يوه ديارتمنت كې، د يوې كورنۍ له غړو څخه دوته په علمي كادر كې، نه شي مقررېدای.
- د علمي آثارو محاسبه او د خدمت

موده

خلوېښتمه ماده:

هغه اشخاص چې د ماسترۍ يا دكتورا د سند په لرلو سربېره، له هېواد څخه بهر په تحصيلي مؤسسه كې د علمي- څېړنيزو

ديپارتمنت.

۲- تكميل و تصويب اسناد تقرر توسط

ديپارتمنت.

۳- تائيد شوراى علمى پوهنځي و

شوراى علمى مؤسسه تحصيلات عالى.

۴- منظورى وزير تحصيلات عالى.

(۲) اعضاى كادر علمى كه در مؤسسه

تحصيلات عالى خارج از كشور

مصروف تدريس بوده در صورت مراجعه

به مؤسسه تحصيلات عالى بدون در

نظر داشت سن مندرج جزء ۳ ماده

سى و هفتم و جزء ۴ ماده سى و هشتم

اين قانون به عين رتبه مقرر شده

مى تواند.

(۳) در يك ديارتمنت، دو تن از

اعضاى يك خانواده در كادر علمى مقرر

شده نمى تواند.

محاسبه آثار علمى و مدت

خدمت

ماده چهارم:

اشخاصى كه بر علاوه داشتن

سند ماسترى يا دكتورا داراى آثار

علمى- تحقيقى و تدريسى در

او تدریسی علمی آثارو لرونکی وي، د هغوی رتبې د هغو علمی آثارو د شمېر په تناسب چې ددې قانون مطابق، د علمی کادر د غړو له علمی رتبو څخه د یوې د لرلو له شرایطو سره مطابقت وکړي، تثبیتېږي.

د علمی رتبو تثبیت

یوڅلوېښتمه ماده:

د پوهیالی او پوهنیار د علمی رتبو لرونکي د علمی کادر غړي چې د ماستری او دکتورا تحصیلي درجو ته رسېږي او یادې شوې تحصیلي درجې، د هغو د مقررېدو پر وخت، د استفادې وړ ګرځېدلې نه وي، د هغو علمی رتبې په لاندې توګه تثبیتېږي:

۱- د علمی کادر هغه شمېر غړي چې د ماستری- تحصیلي درجې ته له رسېدو دمخه، پوهیالی وي، د پوهنیار په علمی رتبه تثبیت رتبه کېږي. په هغه صورت کې چې ماستري پرته له تېز څخه وي، د علمی کادر غړی، د دیپارتمنت د پرېکړې او د پوهنځي د علمی شوري د تأیید پرېښت، په هغې موضوع کې چې د

مؤسسه تحصیلي خارج از کشور باشند، رتب علمی آنها متناسب به تعداد آثار علمی که طبق این قانون با شرایط احراز یکی از رتب علمی اعضای کادر علمی مطابقت نماید، تثبیت می شود.

تثبیت رتب علمی

مادهٔ چهل ویکم:

اعضای کادر علمی دارای رتب علمی پوهیالی و پوهنیار که به درجه های تحصیلي ماستری و دکتورا نایل می شوند و درجه های تحصیلي یاد شده در زمان تقرر آنها مورد استفاده قرار نگرفته، رتب علمی آنها قرار ذیل تثبیت می گردد:

۱- آنده اعضای کادر علمی که قبل از رسیدن به درجهٔ تحصیلي ماستری، پوهیالی باشند به رتبهٔ علمی پوهنیار تثبیت رتبه می گردند. در صورتی که ماستری بدون تیزس باشد، عضو کادر علمی مکلف به ایراد کنفرانس علمی در رشتهٔ تحصیلي به اساس فیصلهٔ دیپارتمنت و تأیید شورای علمی

- ژوري هيٺ په واسطه، مثبتو و ارزول شي په تحصيلي رشته کې د علمي کنفرانس په ورکولو مکلف دی.
- ۲- د علمي کادر هغه شمېر غړي چې د دکتورا تحصيلي درجي ته له رسېدو دمخه پوهيالي يا پوهنيار وي، د پوهنمل په علمي رتبه، تثبيت رتبه کېږي. په هغه صورت کې چې ماسټري يا دکتورا پرته له تېزس څخه وي، د علمي کادر غړي، د ديارتمنت د پرېکړې او د پوهنځي د علمي شوري د تاييد پر بنسټ په هغو موضوعگانو کې چې د ژوري هيٺ له خوا مثبتې و ارزول شي، په تحصيلي رشته کې د دوو کنفرانسونو په ورکولو مکلف دی.
- ۳- که چېرې پوهنيار د لېسانس د تحصيلي درجي لرونکي وي، د هغه د ماسټري-تېزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرايطو د بشپړتيا په صورت کې، د پوهنمل په علمي رتبه او د هغه د دوکتورا تېزس د اصلي اثر د نورو شرايطو د بشپړتيا په صورت کې، د پوهندوی په رتبه د محاسبې وړ دي.
- پوهنځي در موضوعي که توسط هيئت ژوري مثبت ارزيايي شـود، مي باشد.
- ۲- آنـده اعضاي کادر علمي که قبل از رسيدن به درجه تحصيلي دکتورا، پوهيالي يا پوهنيار باشند به رتبه علمي پوهنمل تثبيت رتبه مي گردند. در صورتی که ماسټري يا دکتورا بدون تيزس باشد، عضو کادر علمي مکلف به ايراد دو کنفرانس علمي در رشته تحصيلي ياد شده به اساس فيصله ديارتمنت و تاييد شوراى علمي پوهنځي در موضوعاتي که از جانب هيئت ژوري مثبت ارزيايي شـود، مي باشد.
- ۳- هرگاه پوهنيار داراي درجه تحصيلي ليسانس باشد، تيزس ماسټري وي در صورت تکميل ساير شرايط به حيث اثر اصلي به رتبه علمي پوهنمل و تيزس دکتوراي وي در صورت تکميل ساير شرايط منحيت اثر اصلي به رتبه پوهندوی قابل محاسبه مي باشد.

۴- د علمي کادر د غړو تېزس چې ددې مادې د (۱ او ۲) اجزاوو مطابق د علمي رتبو تثبيت ته رسېږي، په علمي ترقيعاتو کې د اصلي اثر په توګه د محاسبې وړ نه دي.

۵- د ماسترۍ او دکتورا دوه یم تېزس، په علمي ترقيعاتو کې يوازې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

د اکادميکو بستونو پېښيني

دوه څلوربېنډمه ماده:

(۱) د هرې تحصيلي مؤسسې له پاره اکادميک بستونه، د څېړنيز (نظري او عملي) تدریس د حجم او په عادي برخه کې د موجود علمي کادر د غړو د شمېر او په کلني پرمختيايي برخه کې نوو علمي خدمتونو ته د اړتيا په تناسب، پېښيني کېږي.

(۲) په اکادميک تشکيل کې، په عادي توګه هر استاد ته، لږ تر لږه د استاد يو مرستيال په پام کې نيول کېږي.

(۳) په هر ديارتمنت کې د اړتيا وړ بستونو پېښيني، د درسي مکلفيتونو، د علمي څېړنو د اجراء، نوي کادر ته د

۴- تيزس اعضای کادر علمي که به تثبيت رتب علمي طبق اجزای (۱ او ۲) این ماده نایل می شوند، منحيث اثر اصلی در ترقيعات علمی قابل محاسبه نمی باشد.

۵- تيزس دومي ماستري و دکتورا صرف منحيث اثر فرعي در ترقيعات علمی قابل محاسبه می باشد.

پېښيني بست های اکادميک

ماده څهله و دوام:

(۱) بست های اکادميک برای هر مؤسسه تحصيلی متناسب به حجم تدریس (نظري و عملي)، تحقیقاتی و تعداد اعضای کادر علمی موجود در بخش عادی و نیاز به خدمات عرصه های جدید علمی در بخش انكشافی سالانه پېښيني می شود.

(۲) در تشکيل اکادميک برای هر استاد طور عادی، حد اقل یک معاون استاد در نظر گرفته می شود.

(۳) پېښيني بست های مورد نیاز در هر ديارتمنت به اساس مکلفيت های درسي، اجرای تحقیقات علمی، نیاز به

ارتيا او د دپيارتمنت د نورو اکادميکو مکلفيتونو پر بنسټ صورت مومي.

په دولتي اداري بستونو کې مقررېدل

دري څلوېښتمه ماده:

(۱) استادان (پوهنډوي، پوهنوال، او پوهاند) چې د واکمنو مقاماتو د لزوم ديد پر بناء په دولتي اداري بستونو کې مقررېږي، په هغه صورت کې د هغو اکادميک بست ساتلی وي چې لږ تر لږه په اوونۍ کې څلور ساعته تدريس وکړي او د دپيارتمنت په غونډو کې گډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غړی له دندې څخه قطع علاقه وکړي، د دمخه (پخوانۍ) علمي رتبې په ساتلو سره په اکادميک بست کې د هغه بيا مقررېدل، د اکادميک بست د ارتيا او موجوديت په صورت کې يوازې د يوه ځل له پاره صورت موندلای شي.

(۳) د استاد مرستيال په اداري بست کې نه شي مقررېدای. په هغه صورت کې چې په اداري بست کې مقرر شي، له اکادميک بست څخه منفک کېږي.

کادر جديد و ساير مکلفيت های اکادميک دپيارتمنت صورت می گيرد.

تقرر در بست های اداري دولتي

ماده چهل و سوم:

(۱) استادان (پوهنډوی، پوهنوال و پوهاند) که بنابر لزوم ديد مقامات ذیصلاح در بست های اداري دولتي مقرر می شوند، در صورتی بست اکادميک شان حفظ می باشد که حداقل در هفته چهار ساعت تدريس نموده و در جلسات دپيارتمنت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضوا کادر علمي از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادميک با حفظ رتبه علمي قبلی در صورت ضرورت و موجوديت بست اکادميک صرف برای یکبار صورت گرفته می تواند.

(۳) معاون استاد در بست های اداري مقرر شده نمی تواند. در صورتی که در بست های اداري مقرر شود، از بست اکادميک منفک می گردد.

له اکادميک بست څخه بهر استاد

څلور څلوېښتمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه د اړتيا په صورت کې کولای شي، د تدریس د اهلیت لرونکی شخص چې له تحصیلي مؤسسې څخه بهر دنده اجراء کوي، د پوهنځي د علمي شوري په موافقه، د حق الزحمې په مقابل کې استخدام کړي.

(۲) د هغه د استخدام ډول، دندې او مکلفیتونه د تقیني سند په واسطه تنظیمېږي.

د استاد مرستیال (اسیستانت) علميترفیغ

پنځه څلوېښتمه ماده:

د استاد مرستیال (اسیستانت) د لاندې شرایطو د بشپړولو په صورت کې، لوړې علمي رتبې ته ترفیغ کولای شي:

(۱) د پوهنیار له علمي رتبې څخه د پوهنمل علمي رتبې ته ترفیغ:

۱- د پوهنیار په علمي رتبه کې د بالفعل خدمت لږترلږه دريو کلونو تېرول.

۲- د دپيارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي

استاد خارج بست اکادميک

ماده چهل و چهارم:

(۱) مؤسسه تحصیلات عالی در صورت ضرورت می تواند، شخص واجد اهلیت تدریس را که خارج مؤسسه تحصیلي ایفای وظیفه می نماید به موافقه شورای علمی پوهنځي در مقابل حق الزحمه استخدام نماید.

(۲) طرز استخدام، وظایف و مکلفیت های آن توسط سند تقیني تنظیم می گردد.

ترفیغ علمي معاون استاد(اسیستانت)

ماده چهل و پنجم:

معاون استاد (اسیستانت) در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبه علمی بالاتر ترفیغ می نماید:

(۱) ترفیغ از رتبه علمی پوهنیار به رتبه علمی پوهنمل:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهنیار.

۲- انتخاب موضوع رساله

- د علمي شوري په تأييد، د ترفيع له موعده څخه لږترلږه يو کال دمخه، د علمي اثر د موضوع غوره کول او د لارښوونکي استاد ټاکل.
- ۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د لارښوونکي استاد او يوه بل استاد لخوا تأييد شوی وي. د ماستري- تېزس په هغه صورت کې چې د مخه په تقرر او علمي ترفيع کې تر استفادې لاندې راغلی نه وي، د علمي رسالې په توگه منل کېدای شي.
- ۴- د څلورو علمي مطبوع آثارو لړل.
- ۵- په هغه موضوعگانو کې چې د ديارتمنت دغونډې لخوا ټاکل شوې او د پوهنځي د علمي شوري په واسطه تأييد او د ژوري هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي، د دوو علمي کنفرانسونو ورکول.
- ۶- د ديارتمنت د آمر په واسطه، د کار د پلان مطابق د اکادميکو مکلفيتونو د بريالي سرته رسولو له څرنګوالي څخه رپوټ ورکول د ديارتمنت په غونډه کې د هغه تأييد.
- علمي و تعين استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفيع به پیشنهاد ديارتمنت و تأييد شورای علمی پوهنځي.
- ۳- تحريک رساله علمي- تحقيقي که از طرف استاد رهنما و یک استاد دیگر تأييد شده باشد. تيزس ماستري در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رساله علمي پذيرفته شده می تواند.
- ۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.
- ۵- ارايه دو کنفرانس علمی در موضوعاتی که از طرف مجلس ديارتمنت تعين و توسط شورای علمی پوهنځي تأييد شده و توسط هيئت ژوري مثبت ارزیابی شده باشد.
- ۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانه مکلفيت های اکادميک مطابق پلان کار توسط آمر ديارتمنت و تأييد آن در مجلس ديارتمنت.

- ۷- د لارښوونکي استاد په واسطه د هر کال په پای کې د هغو تدریسي او علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول، چې د علمي کادر د غړي د مقررېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.
- ۸- د علمي ترفیع د اصلي اثر او د هغه پر محتوا باندې، د کار د پرمختګ په هکله په ۲ جزء کې درج د لارښوونکي استاد د مثبت نظر څرګندول او د دپارتمنت د غونډې په واسطه، د هغه تأیید.
- ۹- له معتبرو بین المللي ژبو څخه په یوې کې، د بريالۍ ازموینې تېرول.
- (۲) د پوهنمل له علمي رتبې څخه د پوهندوی علمي رتبې ته ترفیع:
- ۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې د بالفعل خدمت لږترلږه دريو کلونو تېرول.
- ۲- د علمي رسالې د موضوع غوره کول او د دپارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي د علمي شوري په تأیید د ترفیع له موعده څخه لږترلږه یو کال دمخه، د لارښوونکي استاد ټاکل.
- ۷- ارایه گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعیین می گردد و تأیید آن توسط مجلس دپارتمنت.
- ۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ در مورد پیشرفت کار بالای اثر اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تأیید آن توسط مجلس دپارتمنت.
- ۹- سپری نمودن مؤفقاته امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.
- (۲) ترفیع از رتبه علمی پوهنمل به رتبه علمی پوهندوی:
- ۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهنمل.
- ۲- انتخاب موضوع رساله علمی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دپارتمنت و تأیید شورای علمی پوهنځي.

- ۳- د یوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د لارښوونکي استاد او د دوو نورو استادانو له خوا تأييد شوې وي. د دکتورا تيزس، په هغه صورت کې چې دمخه په مقررېدو او علمي ترفيع کې تر استفادې لاندې نه وي راغلی، د علمي رسالې په توگه منل کېدای شي.
- ۴- د دپارتمنت د اړتيا وړ يوه کتاب ترجمه په هغه صورت کې چې د ترجمې صحت يې د لارښوونکي استاد په واسطه تأييد شوی وي، هم د علمي اثر په توگه منل کېدای شي.
- ۵- د شپږو علمي مطبوع آثارو لړل چې د هغو له جملې دوه اثره يې، د پوهنملۍ په دوره کې له کورنيو او بهرنيو علمي معتبرو مجلو څخه په يوه کې چاپ شوې وي.
- ۶- د دپارتمنت د امر په واسطه، دکار د پلان مطابق د اکادميکو مکلفيتونو د بريالي سرته رسولو له څرنگوالي څخه رپوټ ورکول او د دپارتمنت په غونډه کې د هغه تأييد.
- ۷- د لارښوونکي استاد په واسطه د هر
- ۳- تحرير يک رساله علمي- تحقيقي که از طرف استاد رهنما و دو استاد ديگر تائيد شده باشد. تيزس دکتورا در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمي مورد استفاده قرار نگرفته باشد به عوض رساله علمي پذيرفته شده می تواند.
- ۴- ترجمه يک کتاب درسی مورد ضرورت دپارتمنت در صورتی که صحت ترجمه آن توسط استاد رهنما تائيد گرديده باشد نیز به جای اثر علمي پذيرفته شده می تواند.
- ۵- داشتن شش اثر علمي مطبوع که از جمله دو اثر آن در يکي از مجله های معتبر علمي داخلي يا خارجي در دوره پوهنملی چاپ شده باشد.
- ۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانه مکلفيت های اکادميک مطابق پلان کار توسط امر دپارتمنت و تائيد آن در مجلس دپارتمنت.
- ۷- ارايه گزارش فعاليت های

کال په پای کې د تدریسی او علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د مقررېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.

۸- د علمي ترفیع د اصلي رسالې او د هغې په محتوا باندې د کار د پرمختګ په هکله، په ۲ جزء کې د درج شوي لارښوونکي استاد د مثبت نظر څرګندول او د دپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.

۹- له معتبرو بین المللي ژبو څخه په یوې کې د ازموینې بریالي تېرول.

۱۰- د ژوري هیئت او نورو ګډون کونکو په محضر کې لږترلږه د دوو علمي کنفرانسونو ورکول او د هغو مثبت ارزول.

۱۱- په اکادمیکو چارو کې فعاله برخه اخیستنه او د دپارتمنت، پوهنځي او اړوندې تحصیلي مؤسسې په سطح د اکادمیکو خدمتونو وړاندې کول.

(۳) د استاد د مرستیال (اسیستانت) لپاره، لارښوونکی استاد، په ترتیب سره له

تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعیین می گردد و تائید آن توسط مجلس دپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ در مورد پیشرفت کار بالای رساله اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تائید آن توسط مجلس دپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانه امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۱۰- ارایه حد اقل دو کنفرانس علمی در محضر هیئت ژوری و سایر اشتراک کننده ها و ارزیابی مثبت آن.

۱۱- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضه خدمات اکادمیک در سطح دپارتمنت، پوهنځی و مؤسسه تحصیلی مربوط.

(۳) استاد رهنما برای معاون استاد (اسیستانت) به ترتیب از رتبه پوهندوی،

پوهندوی، پوهنوال او پوهاند تر رتبې پورې غوره کېږي. پوهنوال و پوهاند انتخاب می گردد.

د استاد د علمي رتبو تر فیع

شپږ څلوېښتمه ماده:

استاد د لاندې شرایطو د بشپړولو په صورت کې لوړې علمي رتبې ته تر فیع کوي:

(۱) د پوهندوی له علمي رتبې څخه د پوهنوال علمي رتبې ته تر فیع:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې د ، دريو کلونو بالفعل خدمت تېرول.

۲- د تر فیع له موعده څخه لږ تر لږه يو کال دمخه، د علمي تر فیع له پاره د موضوع غوره کول او د دپارتمنت دغونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا، د هغې تأیید.

۳- د دپارتمنت د امر په واسطه د علمي فعالیتونو او په تدریس کې د بريالیتوب د رپوټ وړاندې کول او د دپارتمنت د غونډې له خوا د هغه تأیید.

۴- د يوې علمي - څېړنيزې رسالې ليکل چې د دريو تنو پوهاندانو يا پوهنوالانو له خوا تأیید شي، په هغه رشتې يا هغې ته په

تر فیع رتب علمي استاد

ماده ټول و ششم:

استاد در صورت اكمال شرایط ذیل به رتبه علمي بالاتر تر فیع می نماید:

(۱) تر فیع از رتبه علمي پوهندوی به رتبه علمي پوهنوال:

۱- سپری نمودن سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمي پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای تر فیع علمي حداقل یک سال قبل از موعده تر فیع و تأیید آن از طرف مجلس دپارتمنت و شورای علمي پوهنځي.

۳- ارایه گزارش فعالیت های علمي و مؤفقت در تدریس توسط امر دپارتمنت و تأیید آن از طرف جلسه دپارتمنت.

۴- تحریر یک رساله علمي - تحقیقی که از طرف سه نفر پوهاند یا پوهنوال مورد تأیید قرار گیرد، در صورت عدم

موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک به آن، از طرف پوهندوی که در رشته مربوط درجه تحصیلی دوکتورا (PHD) داشته باشد تائید و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسه تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنخی و ثبت دیتابیس تألیف کتب ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی - تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

۶- داشتن حداقل یازده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقی آن در رتبه علمی پوهندوی به نشر رسیده

نبردو رشتو کې د پوهاند یا پوهنوال د نه موجودیت په صورت کې، د پوهندوی له خوا چې په اړونده رشته کې، د دکتورا (PHD) تحصیلي درجه ولري، تائید او له هغې څخه د پوهنخي او اړوندې تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې، دفاع وکړي او د ژوري هیئت د تائید وړ وگرځي.

۵- د د پیاوړتیا په تشخیص، د پوهنخي د علمي شوري په تائید، د هېواد د لوړو زده کړو د مؤسسې په سطح د دیپارتمنت د اړتیاو او د اکادمیکو چارو د سمون د ریاست د کتابونو د تألیف په دیتابیس کې ثبت، د یوه علمي درسي کتاب تألیف په هغه صورت کې د یوه علمي - څېړنيز اثر پر ځای منل کېږي چې د دريو تنو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه تائید او د خپرېدو له پاره منل شوی وي.

۶- په کورنیو یا بهرنیو علمي خپرونو کې د مطبوع لېترلېره یوولسو علمي آثارو لرل چې د هغو له جملې څخه اته اشره یې څېړنيز وي او دوه څېړنيز اشره یې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شوي

وي.

باشد.

- ۷- په هغو موضوعگانو کې چې د ديپارتمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل شوې او د ژوري هيئت له خوا مثبتې ارزول شوې وي، د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسي د علمي کادر د غړو په محضر کې، لږترلږه دوو علمي کنفرانسونو ورکول.
- (۲) د پوهنوال له علمي رتبې څخه د پوهاند علمي رتبې ته ترفيع:
- ۱- د پوهنوال په علمي رتبه کې د دريو کلونو بالفعل خدمت تېرول.
- ۲- د ترفيع له موعده څخه لږترلږه يو کال دمخه، د اثر د اصلي موضوع غوره کول او د ديپارتمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا، د هغې تاييد.
- ۳- د ديپارتمنت د امر په واسطه د علمي فعاليتونو په هکله د رپوټ وړاندې کول په هغه صورت کې چې د ترفيع کانديد، د ديپارتمنت امر وي د پوهنځي د رئيس لخوا او د ديپارتمنت د غړو د غونډې له خوا، د هغه تاييد.
- ۴- د يوې علمي - څېړنيزې رسالې ليکل
- ۷- ارايه حد اقل دو کنفرانس علمي در محضر اعضای کادر علمي پوهنځي و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه ديپارتمنت و شورای علمي پوهنځي تعيين شده و از طرف هيئت ژوري مثبت ارزيايي شده باشد.
- (۲) ترفيع از رتبه علمي پوهنوال به رتبه علمي پوهاند:
- ۱- سپري نمودن سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمي پوهنوال.
- ۲- انتخاب موضوع اثر اصلي حداقل يك سال قبل از موعد ترفيع و تاييد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمي پوهنځي.
- ۳- ارايه گزارش در مورد فعاليت های علمي توسط امر ديپارتمنت در صورتی که کانديد ترفيع، امر ديپارتمنت باشد، از طرف رئيس پوهنځي، و تاييد آن از طرف جلسه اعضای ديپارتمنت.
- ۴- تحرير يك رساله علمي - تحقيقي

که توسط سه نفر پوهاند تائید شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځي و مؤسسه تحصیلي مربوط دفاع نماید و مورد تائید هیئت ژوری سه نفری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسه تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځي و ثبت دیتابیس تألیف کتب ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی - تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

۶- رایه حداقل دو کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځي تعیین شده و مورد تائید قرار گیرد.

۷- رایه حد اقل دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځي و

چې د دریو تنو پوهاندانو په واسطه تائید شوې او له هغې څخه د پوهنځي او اړوندې تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وکړي او د درې کسيز ژوري هیئت د تائید وړ ورکړځي.

۵- د دیپارتمنت په تشخیص د پوهنځي د علمي شوري په تائید او د هېواد د لورپو زده کړو د مؤسسې په سطح د دیپارتمنت د اړتیا وړ او د اکادمیکو چارو د سمون د ریاست د کتابونو د تألیف په دیتابیس کې ثبت د یوه درسي کتاب تألیف، په هغه صورت کې د یوه علمي - څېړنيز اثر پرځای منل کېږي چې د دریو تنو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه تائید او د خپرېدو له پاره منل شوی وي.

۶- په هغو موضوعگانو کې چې د دیپارتمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل شوې وي او د تائید وړ وګرځي، د استادانو او د ژوري هیئت په محضر کې، لږ تر لږه د دوو علمي کنفرانسونو ورکول.

۷- په هغو موضوعگانو کې چې د دیپارتمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي

مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و از طرف هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۸- داشتن حد اقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقیقی بوده و چهار اثر تحقیقی آن بعد از به دست آوردن رتبه علمی پوهنوال در یکی از مجله های معتبر داخلی یا خارجی به نشر رسیده باشد.

تعیین هیئت ژوری

ماده چهل و هفتم:

هیئت ژوری حداقل سه نفر جهت ارزیابی کنفرانس های علمی و دفاع از آثار تحقیقی از جمله استادان رشته مربوط با داشتن حداقل رتبه علمی که ترفیع به آن صورت می گیرد از طرف شورای علمی پوهنځی تعیین می شود.

در صورت عدم موجودیت استاد کافی از استادان سایر دیپارتمنت ها و

شوری له خوا ټاکل شوې او د ژوري هیئت له لوري مثبتې ارزول شوې وي، دپوهنځي او دلوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې، لېترلېره د دوو علمي کنفرانسونو ورکول.

۸- په کورنیو یا بهرنیو علمي خپرونو کې د مطبوع لېترلېره شپاړسو علمي آثارو لړل چې د هغو له جملې څخه لس اثره یې خپرنیز وي او څلور خپرنیز اثره یې د پوهنوال د علمي رتبې له ترلاسه کولو وروسته، له کورنیو یا بهرنیو معتبرو مجلو څخه په یوې کې خپاره شوي وي.

د ژوري هیئت ټاکل

اووه څلوېښتمه ماده:

ژوري هیئت لېترلېره درې تنه، د علمي کنفرانسونو د ارزونې او له خپرنیزو آثارو څخه د دفاع له پاره له جملې داروندې رشتې استادان، لېترلېره د هغې علمي رتبې په لرلو سره چې ترفیع هغې ته صورت مومي، د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل کېږي.

دکافي استادانو د نه شتون په صورت کې د نورو دیپارتمنتونو او پوهنځیو له

استادانو څخه چې له اړوندې رشتې سره ټاکلی نېردي والی ولري، ژوري هیئت غوره کېږي.

د علمي آثارو ارزونه

اته څلوربښتمه ماده:

(۱) د علمي آثارو ارزول او د تقریظ وړاندې کول، د پوهاند د علمي رتبې لرونکو استادانو او له عین رشتې څخه غوره کېږي. په اړونده رشته کې په تحصیلي مؤسسه کې د پوهاند د نه شتون په صورت کې، د نوموړې رشتې پوهنوال او یا پوهندوی په پام کې نیول کېږي.

که چېرې په پام وړ رشته کې، پوهنوال او یا پوهندوی هم موجود نه وي، علمي آثار د ارزونې په منظور پوهاند، پوهنوال یا د ورته رشتو پوهندویانو ته وړاندې کېږي.

(۲) که چېرې تقریظ ورکونکی یا لارښوونکی استاد، ددې مادې د حکم مطابق په اړونده مؤسسه کې موجود نه وي، تقریظ ورکونکی یا لارښوونکی استاد د لوړو زده کړو له نورو مؤسسو څخه غوره کېږي.

پوهنځی های که نزدیکی معین با رشته مربوط داشته باشند، اعضای هیئت ژوری انتخاب می گردند.

ارزیابی آثار علمی

مادهٔ چهل و هشتم:

(۱) ارزیابی آثار علمی و ارایهٔ تقریظ، استادان دارای رتبهٔ علمی پوهاند و از عین رشته انتخاب می گردند. در صورت نبودن پوهاند در مؤسسهٔ تحصیلی در رشتهٔ مربوط، پوهنوال و یا پوهندوی رشتهٔ مذکور در نظر گرفته می شود.

هرگاه در رشتهٔ مورد نظر، پوهنوال و پوهندوی نیز موجود نباشد، آثار علمی به پوهاند، پوهنوال یا پوهندوی های رشته های مشابه به منظور ارزیابی ارایه می شود.

(۲) هرگاه استاد تقریظ دهنده یا رهنما مطابق حکم این ماده در مؤسسهٔ مربوط موجود نباشد، استاد تقریظ دهنده یا رهنما از سایر مؤسسات تحصیلات عالی انتخاب می شود.

د اړتيا په صورت کې د اړوندې تحصيلي مؤسسې علمي شوري، کولای شي، اثر د نظر د څرگندولو له پاره له هېواده څخه بهر پوهانو (دانشمندانو) ته واستوي.

درصورت ضرورت شورای علمی مؤسسه تحصيلی مربوط می تواند اثر را برای ابراز نظر به دانشمندان خارج از کشور ارسال نماید.

د علمي ترفيع منظوري

نهه څلویښتمه ماده:

د استاد د مرستيال (اسيستان) او استاد د علمي رتبې ترفيع او تثبيت، ددې قانون د حکمونو مطابق، د پوهنځي د علمي شوري له تصویب وروسته، د اړوندې تحصيلي مؤسسې د رئیس په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظوري صورت مومي.

ترفيع و تثبيت رتبه علمی معاون استاد (اسيستان) و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب شورای علمی پوهنځی، به پیشنهاد رئیس مؤسسه تحصيلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

تقاعد

پنځوسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسو کې د علمي کادر غړي د پنځه شپېتو (۶۵) کلنۍ سن له بشپړولو وروسته متقاعد کېږي.

اعضای کادر علمی در مؤسسات تحصیلات عالی بعد از اكمال سن شصت و پنج (۶۵) سالگی متقاعد می گردند.

له اکادمیکو بستونو څخه انفکاک

یو پنځوسمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړی په لاندې حالاتو

انفکاک از بست های اکادمیک

ماده پنجاه و یکم:

(۱) عضو کادر علمی در حالات

- کې له اکادمیک بست څخه منځک کېږي: کپړي:
- ۱- په هغه صورت کې چې د هېواد په دننه یا بهر کې، د ماسترۍ یا دکتورا په برنامه کې شامل د تحصيلي مؤسسې په واسطه، معرفي شوی وي، خو د فراغت د پام وړ سند ترلاسه نکړای شي.
- ۲- په هغه صورت کې چې استاد او د استاد مرستیال (اسیستانت) لورې رتبې ته د ترفیع شرایط د شپږو کلونو په موده کې بشپړ نکړای شي.
- ۳- د دسپلین د نقض او په اړوندو تقنیني سندونو کې درج، د نورو سرغړونو په صورت کې.
- (۲) ددې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک، د پوهنځي د علمي شوري د وړاندیز، د اړوندې تحصيلي مؤسسې د علمي شوري په تصویب او د لوړو زده کړو د وزیر د منظوري پر بنسټ صورت مومي.
- ذیل از بست اکادمیک منځک می گردد:
- ۱- در صورتی که شامل برنامه ماستری یا دکتورا در داخل یا خارج از کشور توسط مؤسسه تحصيلی معرفی گردیده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.
- ۲- در صورتی که استاد و معاون استاد (اسیستانت) شرایط ترفیع به رتبه علمی بالاتر را در مدت شش سال تکمیل کرده نتواند.
- ۳- در صورت نقض دسپلین و سایر تخطی های مندرج اسناد تقنینی مربوط.
- (۲) انفکاک در حالت جزء ۳ فقره (۱) این ماده به اساس پیشنهاد شورای علمی پوهنځي، تصویب شورای علمی مؤسسه تحصيلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

پنجم فصل

د لوړو زده کړو د مؤسسو
د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې
اعتبار وړکونې اداره او بورډ

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار
وړکونې د ادارې او بورډ جوړېدل

دوه پنځوسمه ماده:

د کیفیت د لوړولو او د اکادمیک اعتبار
وړکونې په منظور، د کیفیت د لوړولو او
اکادمیک اعتبار وړکونې اداره او بورډ، د
لوړو زده کړو وزارت په چوکاټ کې
فعالیت کوي.

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې

اعتبار وړکونې د بورډ ترکیب

درې پنځوسمه ماده:

(۱) د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې
اعتبار وړکونې بورډ له (۹) غړو څخه
جوړ دی چې د لوړو زده کړو د مؤسسو
د استادانو له منځه څخه، د دريو کلونو
مودې له پاره ټاکل کېږي، دغه موده د
يوې بلې دورې له پاره د تمدید وړ ده.

فصل پنجم

اداره و بورډ ارتقای کیفیت و
اعتباردهی اکادمیک مؤسسات
تحصیلات عالی

ایجاد اداره و بورډ ارتقای کیفیت
و اعتباردهی اکادمیک

ماده پنجاه و دوم:

به منظور ارتقای کیفیت و اعتباردهی
اکادمیک، اداره و بورډ ارتقای کیفیت
و اعتباردهی اکادمیک در چوکات
وزارت تحصیلات عالی فعالیت
می نماید.

ترکیب بورډ ارتقای کیفیت و

اعتباردهی اکادمیک

ماده پنجاه و سوم:

(۱) بورډ ارتقای کیفیت و اعتباردهی
اکادمیک، متشکل از (۹) عضو بوده که
از میان استادان مؤسسات تحصیلات
عالی، برای مدت سه سال تعیین
می گردد، این مدت برای یک دوره
دیگر قابل تمدید می باشد.

- (۲) بورډ د رئیس، مرستیال او منشي لرونکی دی چې په لومړنۍ غونډه کې د هغه د غړو له منځه څخه د آزادو، سري او مستقیمو ټاکنو پر بنسټ غوره کېږي.
- (۳) د بورډ غړي، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم د علمي معینیت په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظوري ټاکل کېږي.
- (۲) بورډ دارای رئیس، معاون و منشي می باشد که در اولین جلسه از میان اعضای آن به اساس انتخابات آزاد، سری و مستقیم انتخاب می گردند.
- (۳) اعضای بورډ حکم مندرج فقره (۱) این ماده به پیشنهاد معینیت علمی و منظوری وزیر تحصیلات عالی تعیین می گردد.

شرایط عضویت بورډ ارتقای کیفیت

و اعتباردهی اکادمیک

ماده پنجاه و چهارم:

اعضای بورډ ارتقای کیفیت و اعتبار دهی اکادمیک از میان استادان واجد شرایط ذیل تعیین می شود:

- ۱- داشتن رتبه علمی پوهاند و پوهنوال.
- ۲- داشتن تجارب حد اقل ده سال در امور اکادمیک.
- ۳- داشتن شهرت نیک و اخلاق حمیده.

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکي

اعتبار ورکونې د غړیتوب شرایط

څلور پنځوسمه ماده:

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکي اعتبار ورکونې د بورډ غړي د لاندې شرایطو لرونکو استادانو له منځه څخه ټاکل کېږي:

- ۱- د پوهاند او پوهنوال د علمي رتبې لرل.
- ۲- په اکادمیکو چارو کې لږترلږه د لسو کلونو تجربې لرل.
- ۳- د نېک شهرت او حمیده اخلاقو لرل.

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې	وظایف و صلاحیت های اداره
اعتبار ورکونې د ادارې، دندې او	ارتقای کیفیت و اعتباردهی
واکونه	اکادمیک

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې اداره د لا نډې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د منل شوو معیارونو په رعایتولو سره د دولتي او خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسي علمي ارزونه.

۲- د لوړو زده کړو د مؤسسي د فعالیت د ادامې یا توقف په هکله، د تصمیم نیول او عالي شوري ته د هغه وړاندیز.

۳- د اړوندو دندو د لایحې تصویب.

(۲) د لوړو زده کړو د مؤسسو، د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې د ادارې او بورډ د فعالیت ډول، په جلا تقیني سند کې تنظیمېږي.

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) اداره ارتقای کیفیت و اعتبار دهی اکادمیک دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- ارزیابی علمی مؤسسه تحصیلات عالی دولتي و خصوصي با رعایت معیارهای پذیرفته شده.

۲- اتخاذ تصمیم در مورد ادامه یا توقف فعالیت مؤسسه تحصیلات عالی و پیشنهاد آن به شورای عالی.

۳- تصویب لایحه وظایف مربوط.

(۲) طرز فعالیت اداره و بورډ ارتقای کیفیت و اعتبار دهی اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی در سند تقیني جداگانه تنظیم می گردد.

شپږم فصل

د لوړو زده کړو د مؤسسو

محصلين

د لېسانس په برنامو کې منل کېدل

شپږ پنځوسمه ماده:

د دوولسمو او خوارلسمو او د هغو د معادل ټولگيو فارغين، د شاملېدو د ازموينې له بريالۍ تېرولو وروسته، د اړوندو مقرراتو او لوايحو مطابق، د لوړو زده کړو په مؤسسه کې د محصل په توگه منل کېږي.

د ماسترۍ او دکتورا په برنامو کېمنل کېدل

اووه پنځوسمه ماده:

(۱) د فوق لېسانس (ماسترۍ او دوکتورا) په سويه د لوړو زده کړو د زمينې د برابرولو په منظور، اړوندې برنامې د لوړو زده کړو په مؤسسه کې دايږي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج محصلينو د منلو او حق الاجرت (فيس) شرايط او د فوق لېسانس (ماسترۍ او

فصل ششم

محصلان مؤسسات

تحصيلات عالی

پذيرش در برنامه های ليسانس

ماده پنجاه و ششم:

فارغان صنوف دوازدېم و چهاردهم يا معادل آنها، پس از سپري نمودن موفقانه امتحان شمول، مطابق مقررات و لوايح مربوط در مؤسسه تحصيلات عالی به حيث محصل پذيرفته می شوند.

پذيرش در برنامه های ماستری ودکتورا

ماده پنجاه و هفتم:

(۱) به منظور فراهم آوری زمينه تحصيلات عالی به سويه فوق ليسانس (ماسترۍ و دکتورا) برنامه های مربوط در مؤسسه تحصيلات عالی دايبر می گردد.

(۲) شرايط پذيرش و اخذ حق الاجرت (فيس) محصلان مندرج فقره (۱) اين ماده و طرزفعاليت برنامه های فوق

دكتورا) د برنامو د فعاليت ډول، د جلا مقررې په واسطه تنظيمېږي.

د شپې زده کړې

اته پنځوسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، د هېواد ټولنيزو او اقتصادي اړتياوو ته په پام سره کولای شي، د ملکي خدمتونو دکارکوونکو او د هېواد د نورو اتباعو له پاره، د زده کړو د زمينې د برابرولو په منظور، د شپې برنامې، رامنځته کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو محصلينو د منلو او دحق الاجرت (فيس) د اخیستلو شرايط او د شپې برنامو د فعاليت ډول، د مقررې په واسطه تنظيمېږي.

د محصل حقوق او امتيازونه

نهه پنځوسمه ماده:

د لوړو زده کړو د مؤسسې محصل، د لاندې حقوقو او امتيازونو لرونکی دی:

۱- په تحصيلي برنامو کې نظري او عملي زده کړې ته لاس رسی.

۲- د زده کړې د وضع د بنسټه والي له پاره وړانديز کول.

لیسانس (ماستري و دکتورا) توسط مقررۀ جداگانه تنظيم می گردد.

تحصيل شبانه

ماده پنجاه و هشتم:

(۱) مؤسسه تحصیلات عالی نظر به ضرورت های اجتماعی و اقتصادی کشور می تواند برنامه های شبانه را به منظور فراهم آوری زمینه تحصیل برای کارکنان خدمات ملکی و سایر اتباع کشور ایجاد نماید.

(۲) شرایط پذیرش و اخذ حق الاجرت (فيس) محصلان مندرج فقره (۱) این ماده و طرز فعالیت برنامه های شبانه توسط مقررۀ تنظیم می گردد.

حقوق و امتيازات محصل

ماده پنجاه ونهم:

محصل مؤسسه تحصیلات عالی، دارای حقوق و امتيازات ذیل می باشد:

۱- دسترسی به آموزش نظری و عملی در برنامه های تحصيلی .

۲- ارایۀ پیشنهاد جهت بهبود وضع آموزش.

- ۳- د اړوندو تقنیني سندونو مطابق، د محصلینو د ادبي، فرهنگي، علمي ټولنو او کلوپونو تاسیس.
- ۴- د اړوندو لایحو مطابق، د تحصیلي مؤسسې له کتابتونو او نورو زده کړه ییزو امکاناتو څخه استفاده.
- ۵- له سپورتې کلوپونو او روغتیايي خدمتونو څخه استفاده.
- ۶- د تقنیني سند مطابق، د لېسانس په دوره کې د لیلیې له امتیاز څخه استفاده.
- ۷- له اختصاصي کمېتونو (تخفیفونو) څخه استفاده.
- ۳- تاسیس انجمن های ادبی، فرهنگی، علمی و کلوب های محصلان طبق اسناد تقنینی مربوط.
- ۴- استفاده از کتابخانه ها و سایر امکانات آموزشی مؤسسه تحصیلی طبق لوايح مربوط.
- ۵- استفاده از کلوب های سپورتی و خدمات صحی.
- ۶- استفاده از امتیاز لیلیه در دوره ليسانس طبق سند تقنینی مربوط.
- ۷- استفاده از تخفیف های اختصاصی.

د محصل مکلفیتونه

شپېتمه ماده:

(۱) محصل د لاندې مکلفیتونو لرونکی دی:

۱- د قوانینو، مقرراتو، لایحو، تصویبونو او اړوندو کړنلارو د حکمونو رعایتول.

۲- په درسي برنامو کې فعال گډون.

۳- د اکادمیک چاپېریال د نظم او دسپلین رعایتول او د نورو له آزارولو او ځورولو څخه ډډه کول.

مکلفیت های محصل

ماده شصتم:

(۱) محصل دارای مکلفیت های ذیل می باشد:

۱- رعایت احکام قوانین، مقررات، لوايح، تصاويب و طرز العمل های مربوط.

۲- اشتراک فعال در برنامه های درسی.

۳- رعایت نظم و دسپلین محیط اکادمیک واجتناب از آزار و اذیت دیگران.

۴- په تحصيلي مؤسسه کې له ودانيو، وسايلو او نورو اسانتياوو څخه مسئولانه استفاده.

۵- په اکادميک چاپيريال کې، له هر ډول توپيري (تبعيضي)، قومي، لساني، مذهبي او سياسي فعاليت له مظاهرو څخه ډډه کول.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حکمونو څخه د سرغړونې په صورت کې، د لوړو زده کړو مؤسسه مکلفه ده، له احوالو سره سم، د اړوندې لايحې مطابق، لازم انضباطي تدبيرونه ونيسي.

د بهرني محصل زده کړې

يوشپيتمه ماده:

(۱) د هېواد د لوړو زده کړو په مؤسسه کې د بهرني محصل زده کړې، د قانون د حکمونو مطابق مجاز دي.

(۲) د منلو ډول او نورې اړوندې چارې د تقينې سند په واسطه تنظيمېږي.

دوه یم ديپلوم

دوه شپيتمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د لېسانس يا له هغه

۴- استفاده مسئولانه از ساختمان ها، وسايل و ساير سهولت ها در مؤسسه تحصيلي.

۵- اجتناب از هرگونه فعاليت و مظاهر تبعيضي، قومي، لساني، مذهبي و سياسي در محيط اکادميک.

(۲) در صورت تخلف از احکام مندرج فقره (۱) اين ماده مؤسسه تحصيلات عالي مکلف است، حسب احوال تدابير لازم انضباطي را طبق لايحه مربوط اتخاذ نمايد.

تحصيل محصل خارجي

ماده شصت و يکم:

(۱) تحصيل محصل خارجي در مؤسسه تحصيلات عالي کشور طبق احکام قانون مجاز می باشد.

(۲) طرز پذيرش و ساير امور مربوط توسط سند تقينی تنظيم می گردد.

ديپلوم دوم

ماده شصت و دوم:

(۱) شخصی که سند تحصيلي

ليسانس و يا بالاتر از آن را از مؤسسه تحصيلات عالي دولتي به دست آورده است، به منظور كسب ديپلوم دوم به عين سويه، نمي تواند شامل مؤسسه تحصيلات عالي دولتي گردد.

(۲) شخصي كه سند تحصيلي بالاتر از ليسانس را از مؤسسه تحصيلات عالي دولتي و يا خصوصي به دست آورده است، به منظور كسب ديپلوم دوم به عين سويه مي تواند شامل مؤسسه تحصيلات عالي خصوصي گردد.

توزيع سند تحصيلي

ماده شصت و سوم:

محصلي كه دوره تحصيل را در مؤسسه تحصيلات عالي مؤفقانه به پايان مي رساند، مطابق رشته و درجه تحصيلي به آن سند تحصيلي (ديپلوم) و ترانسكريپت نمرات توزيع مي گردد.

امتياز سند تحصيلي

ماده شصت و چهارم:

امتياز سند تحصيلي در ادارات دولتي

خنجه لوړ تحصيلي سند يې د لوړو زده كړو له دولتي مؤسسې خنجه لاس ته راوړي دي، په عين سويه د دوه يم ديپلوم د ترلاسه كولو په منظور، نشي كولاى، د لوړو زده كړو په دولتي مؤسسه كې شامل شي.

(۲) هغه شخص چې له لېسانس خنجه لوړ تحصيلي سند يې د لوړو زده كړو له دولتي يا خصوصي مؤسسې خنجه، لاس ته راوړي دي، په عين سويه د دوه يم ديپلوم د ترلاسه كولو له پاره كولاى شي، د لوړو زده كړو په خصوصي مؤسسه كې شامل شي.

د تحصيلي سند ورکړه

دري شپيتمه ماده:

هغه محصل چې د تحصيل دوره د لوړو زده كړو په مؤسسه كې بريالى پاي ته رسوي، د تحصيلي رشتې او درجې مطابق، هغه ته تحصيلي سند (ديپلوم) او د نومرو ترانسكريپت وركول كېږي.

د تحصيلي سند امتياز

څلور شپيتمه ماده:

په دولتي ادارو كې د تحصيلي سند امتياز

په لاندې ډول دی:

قرار ذیل می باشد:

- ۱- د لېسانس د تحصيلي سند امتياز، دوه زره (۲۰۰۰) افغانۍ.
- ۲- د ماسترۍ د تحصيلي سند امتياز، څلور زره (۴۰۰۰) افغانۍ.
- ۳- د دکتورا تحصيلي سند امتياز، شپږ زره (۶۰۰۰) افغانۍ.
- ۱- امتياز سند تحصيلي ليسانس، مبلغ دو هزار (۲۰۰۰) افغانۍ.
- ۲- امتياز سند تحصيلي ماستري، مبلغ چهار هزار (۴۰۰۰) افغانۍ.
- ۳- امتياز سند تحصيلي دکتورا، مبلغ شش هزار (۶۰۰۰) افغانۍ.

اووم فصل

فصل هفتم

متفرقه حکونه

احکام متفرقه

بودجه

بودجه

پنځه شپېتمه ماده:

ماده شصت پنجم:

- (۱) کلنۍ عادي او پرمختيايي بودجه د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې په واسطه، د هرې مؤسسې د پرمختيايي او عادي پلان پربنسټ ترتيب او د قانوني پراوونو د تېرولو له پاره، د لوړو زده کړو وزارت ته استول کېږي.
- (۲) د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې بودجه، خپله د مؤسسې په واسطه تطبیقېږي.
- (۳) د لوړو زده کړو دولتي مؤسسه کولای شي، د خپلو هدفونو د پرمختيا او
- (۱) بودجه عادي وانکشافی سالانه توسط مؤسسه تحصیلات عالی دولتي به اساس پلان انکشافی وعادي هر مؤسسه ترتيب و جهت طی مراحل قانونی به وزارت تحصیلات عالی ارسال می گردد.
- (۲) بودجه مؤسسه تحصیلات عالی دولتي توسط خود مؤسسه تطبیق می گردد.
- (۳) مؤسسه تحصیلات عالی دولتي می تواند به منظور انکشاف و پیشبرد

اهداف خود، خدمات و فعالیت های عایداتی را عرضه و کمک های اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی را جلب و از این کمک ها و سایر عواید خود، با رعایت احکام مقررۀ استقلالیت مالی پوهنتون ها استفاده به عمل آورد.

قیمومیت

مادۀ شصت و ششم:

مؤسسۀ تحصیلی دولتی که دارای ظرفیت لازم نباشد، برای پیشبرد امور علمی خویش، تحت قیمومیت یکی از پوهنتون های نزدیک واجد شرایط، قرار می گیرد.

تحقیقات علمی

مادۀ شصت و هفتم:

تحقیقات علمی، طرز تشویق و تأدیب اعضای کادر علمی در مؤسسۀ تحصیلات عالی دولتی و خصوصی طبق سند تقنینی تنظیم می گردد.

پرمخپولو په منظور، عایداتی خدمتونه او فعالیتونه وړاندې او د کورنیو او بهرنیو حقیقی او حکمی اشخاصو مرستې راجلب او له دغو مرستو او خپلو نورو عوایدو څخه، د پوهنتونونو د مالي استقلالیت د مقررې د حکمونو په رعایتولو سره، استفاده وکړي.

قیمومیت

شپږ شپږمه ماده:

دولتي تحصيلي مؤسسه چې د لازم ظرفیت لرونکې نه وي، د خپلو علمي چارو د پرمخپولو په منظور، له شرایطو لرونکو نېردي پوهنتونونو څخه د یوه تر قیمومیت لاندې راځي.

علمي څېړنې

اووه شپږمه ماده:

د لوړو زده کړو په دولتي او خصوصي مؤسسه کې، علمي څېړنې او د علمي کادر د غړو د هڅونې او تأدیب ډول، د تقنیني سند مطابق تنظیمېږي.

د اصولو او ارزښتونو رعایتول

اته شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي، په دې قانون او نورو اړوندو تقينې سندونو کې د درج شوو دندو او واکونو په اجراء، مکلف دي.

(۲) د علمي کادر غړي په تدريس، څېړنه، د علمي او اداري خدمتونو په وړاندې کولو کې د اکادميکو اصولو او ارزښتونو په رعایتولو مکلف دي.

(۳) د علمي کادر غړي، د ورځنيو (يوميه) کاري ساعتونو په بشپړولو مکلف دي په رسمي وختونو کې نشي کولای، په نورو دندو بوخت شي.

د رتبې تثبيت

نهه شپېتمه ماده:

(۱) د پوهيالي د علمي رتبې لرونکي د علمي کادر غړي په هغه صورت کې چې ددې قانون د اووه دېرشمې مادې د ۱ جزء شرايط يې بشپړ کړي وي، د پوهنيار په علمي رتبه تثبيت رتبه کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي د علمي کادر غړي، ددې مادې په (۱) فقره کې درج

رعایت اصول و ارزش ها

ماده شصت و هشتم:

(۱) اعضای کادر علمی مکلف به اجرای وظایف و صلاحیت های مندرج این قانون و سایر اسناد تقنینی مربوط می باشند.

(۲) اعضای کادر علمی مکلف به رعایت اصول و ارزش های اکادمیک در تدريس، تحقيق، عرضه خدمات علمی و اداری می باشند.

(۳) اعضای کادر علمی مکلف به تکمیل ساعات کاری يوميه بوده در اوقات رسمی نمی توانند به وظایف دیگر اشتغال داشته باشند.

تثبيت رتبه

ماده شصت ونهم:

(۱) عضو کادر علمی دارای رتبه علمی پوهيالي در صورتیکه شرايط جزء ۱ ماده سی و هفتم این قانون را تکمیل نموده باشد به رتبه علمی پوهنيار تثبيت رتبه می گردد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهيالي شرايط مندرج فقره (۱) این ماده را

تکميل نه نمايد الی تکميل شرايط فوق، هفتاد و پنج فيصد (۷۵) معاش رتبه علمي پوهنيار برایش پرداخته می شود.

کارکن خدمات ملکی مؤسسه

تحصيلات عالی

ماده هفتادم:

کارکن خدمات ملکی مؤسسه تحصيلات عالی دولتی تابع احکام قانون کار و قانون کارکنان خدمات ملکی می باشد.

وضع مقررہ ہا، لوائح و

طرز العمل ہا

ماده هفتاد و یکم:

وزارت تحصيلات عالی می تواند به منظور تطبيق بهتر احکام این قانون مقررہ ہا را طی مراحل و لوائح و طرز العمل ہا را وضع نماید.

انفاذ

ماده هفتاد و دوم:

این قانون از تاريخ توشیح نافذ و با انفاذ آن قانون مؤسسات تحصيلات عالی

شوي شرايط بشپړ نكړي، د پورته شرايطو تر بشپړېدو پورې د پوهنيار د علمي رتبې پنځه او يا (۷۵) سلنه معاش ورکول کېږي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې د ملکي

خدمتونو کارکوونکي

اوپایمه ماده:

د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې د ملکي خدمتونو کارکوونکي، د کار د قانون او د ملکي خدمتونو د کارکوونکو د قانون د حکمونو تابع دی.

د مقررہ، لايحو او کړنلارو وضع

کول

یو اوپایمه ماده:

د لوړو زده کړو وزارت کولای شي، ددې قانون د حکمونو د بڼه تطبيق په منظور، مقررې له پړاوونو څخه تېرې او لايحې او کړنلارې وضع کړي.

انفاذ

دوه اوپایمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ اوپه نافذېدو سره یې د ۱۳۶۸ / ۸ / ۱۵ نېټې

په (۷۰۳) گڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لوړو زده کړو د مؤسسو قانون، د ۱۳۷۲/۸/۲۶ نېټې (۵۳۶) گڼه فرمان او دهغه نور مغيير حکمونه لغو کېږي.

ملکي منتشره جريده رسمي شماره (۷۰۳) مؤرخ ۱۳۶۸/۸/۱۵، فرمان شماره (۵۳۶) مؤرخ ۱۳۷۲/۸/۲۶ و ساير احکام مغيير آن لغو می گردد.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

Law on Civil Higher Educations

Date:31th October .2015

ISSUE NO :(1195)